

**BALVU REĢIONA
BIBLIOTĒKU DARBA
PĀRSKATS PAR
2012.GADU**

Balvi, 2013

Satura rādītājs

1. Balvu reģiona bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums.....	3
2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika	5
3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	12
4. Darbs ar bērniem un jauniešiem	19
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums	19
6. Novadpētniecības darbs	23
7. Projektizstrāde	29
8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums	31
9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	36
10. Bibliotēku personāls.....	38
11. Finansiālais nodrošinājums	41
12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte	43
13. Veiksmes stāsti.	57

1. Balvu reģiona bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums

Balvu reģiona bibliotēku pārskats par 2012. gadu ir sagatavots pamatojoties uz Bibliotēku likumu un atbilstoši Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta norādījumiem „Publisko bibliotēku teksta pārskati par darbu 2012. gadā”. Tā mērķis ir informēt sabiedrību par Balvu reģiona bibliotēku darbību 2012. gadā. Pārskats pieejams Balvu Centrālajā bibliotēkā drukātā veidā, kā arī bibliotēkas mājas lapā www.balvurch.lv.

Bibliotēkas misija ir nodrošināt iedzīvotājiem brīvu pieeju dažādiem informācijas resursiem, sniegt atbalstu visa veida izglītībai un piedāvāt saturīgu brīvā laika pavadīšanas iespēju.

Bibliotēkas mērķis ir nodrošināt pieeju zināšanām, celt iedzīvotāju dzīves kvalitāti, piedāvāt mūsdienām atbilstošus informācijas pakalpojumus bibliotēkas lietotājiem. Bibliotēka mazpilsētā un pagastā ir kultūrvides veidotāja, veic iedzīvotāju tālākizglītību, kultūras vērtību apriti un saglabāšanu. Tā ir vieta, kur satiekas un brīvo laiku pavada domubiedri.

Noslēdzot līgumus par Balvu reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un finansēšanu starp Balvu centrālo bibliotēku un visiem novadiem, novadu bibliotēkas strādāja ciešā sasaistē ar Balvu centrālo bibliotēku, saņemot metodisko pakalpojumu piedāvājumu.

Balvu reģionā pārskata periodā darbojās **23 bibliotēkas**:

Balvu novadā- 11,

Baltinavas novadā -1,

Rugāju novadā- 4,

Viļakas novadā- 7

Balvu reģionā uz 2012. gada 1. jūliju **deklarēti 25076 iedzīvotāji** :

Balvu novadā-15062,

Baltinavas novadā- 1297,

Rugāju novadā – 2598,

Viļakas novadā- 6119.

Tāpat kā visā valstī, arī Balvu reģionā iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties. Samazināšanās iemesli – negatīvs iedzīvotāju dabiskais pieaugums un mehāniskā kustība- migrācija. Savos pārskatos kā vienu no iemesliem, kādēļ laukos samazinās lasītāju skaits, bibliotekāri min šo negatīvo iedzīvotāju skaita sarūkšanas tendenci. Uz vietas laukos grūti atrast darbu, tāpēc daudzi meklē darbu lielākajās pilsētās vai arī darba meklējumos dodas projām no Latvijas. Ievērojami samazinājies arī skolnieku skaits skolās. Savos darba pārskatos bibliotekāri atzīmē, ka arī perspektīvā pagastos paredzama bērnu skaita samazināšanās un pensionāru skaita palielināšanās, jo to ietekmē vispārējā tautas novecošanās. Daudz jauniešu izbrauc uz mācībām un darba meklējumos uz pilsētām vai ārzemēm, un laukos vairs neatgriežas.

Balvu reģiona bibliotēku darbinieku darbs tika atzinīgi novērtēts un bibliotekāri saņēma apbalvojumus:

- Rugāju novada Lazdukalna bibliotēkas vadītāja Ligita Kalnēja saņēma Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbalsta biedrības balvu konkursā „Pagasta bibliotekārs – gaismas nesējs”(Latgales reģiona uzvarētāja). Balvai pagasta bibliotekāri ieteica pagasta kultūras dzīves organizatore;
- Balvu centrālās bibliotēkas direktori Rutu Cibuli Latvijas valsts aizsardzības fonda „Lāčplēsis” valde apbalvoja ar Goda zīmi bronzā par Latgales ievērojamo darbinieku piemiņas iemūžināšanu un Ziemeļlatgales novada tradīciju kopšanu;
- Balvu novada svētkos Balvu novada Atzinības rakstus saņēma bibliotekāre Sandra Lukstiņa un interneta pieejas punkta vadītāja Marija Voika par ilggadēju, godprātīgu un profesionālu darbu Balvu centrālajā bibliotēkā.

Jūlijā Balvu reģiona bibliotēkas - Balvu centrālo bibliotēku, Briežuciema pagasta bibliotēku, Krišjāņu pagasta bibliotēku un Viļakas novada bibliotēku apciemoja darba grupa, kas fotogrāfijās iemūžināja pēdējos desmit gados skaistākās jaunuzceltās un renovētās bibliotēkas. Bibliotēku fotogrāfijas būs skatāmas izstādē „Latvijas Gaismas pilis - 21. gadsimta Latvijas jaunās bibliotēkas”.

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

2012. gada 2.janvārī saviem apmeklētājiem durvis vēra laikmetīga, daudzfunkcionāla Viļakas novada bibliotēka, apvienojoties Susāju un Viļakas bibliotēkām. Bibliotēkā ir lasītāju apkalpošanas zona, bērnu stūrītis, lasītava, gan vieta jauniešiem, kur saturīgi

pavadīt brīvo laiku, interneta lasītava, izstāžu zāle, gan darbinieku telpas. Kopš 2012. gada 1. janvāra bibliotēkas adrese ir Tautas ielā 6, Viļaka.

Att. Nr.1. Viļakas novada bibliotēka

Samazināts darba laiks Balvu novada Kubulu pagasta bibliotēkā, kuras pakalpojumi lietotājiem no 2012. gada pavasara pieejami 20 stundas nedēļā.

Bibliotēku akreditācija

2012. gadā 12. jūnijā atkārtotā akreditācijā piedalījās Balvu centrālā bibliotēka.

2013. gadā atkārtota akreditācija tiek plānota Balvu novada Kubulu pagasta bibliotēkā. Balvu reģionā vēl nav akreditētas divas Viļakas novada bibliotēkas- Rekavas bibliotēka un Upītes bibliotēka. Rekavas bibliotēka 2009. gadā netika akreditēta bibliotēkas telpu dēļ, bet vēl līdz 2012. gada nogalei nekas nav mainījies. Vairākas bibliotēkas gatavosies atkārtotai akreditācijai, kas plānota 2014. gadā.

2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

Balvu centrālās bibliotēkas krājuma komisija izstrādāja krājuma komplektēšanas politikas dokumentu „Balvu CB krājuma komplektēšanas un organizācijas koncepcija”.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas prioritātes šajā gadā

Kvalitatīvs grāmatu krājums ir pamats arī kvalitatīvai apmeklētāju bibliotēkai apkalpošanai. Organizējot savu krājumu, novadu bibliotēkas vadās pēc LR MK izstrādātajiem noteikumiem, no bibliotēkas izstrādātās krājuma attīstības politikas, no akreditācijas komisijas ieteikumiem bibliotēkas krājuma kvalitātes uzlabošanai. Svarīgi krājuma komplektēšanā ir bibliotēku lasītāju pieprasījumi un intereses. Balvu CB bibliotēka savu krājumu veido pēc izstrādātā dokumenta ”Krājumu

komplektēšanas un organizācijas koncepcija”. Bibliotēkas krājumi tiek komplektēti ievērojot trīs pamatvirzienus: uzziņu literatūra, izglītība un daiļliteratūra. Katra pagasta bibliotēka izstrādā tekošā gada krājuma komplektēšanas prioritātes. Nozaru literatūrā tiek iegādātas grāmatas, kas paredzētas plašam lasītāju lokam, bet specifiskajai literatūrai tiek izmantots iekšzemes SBA.

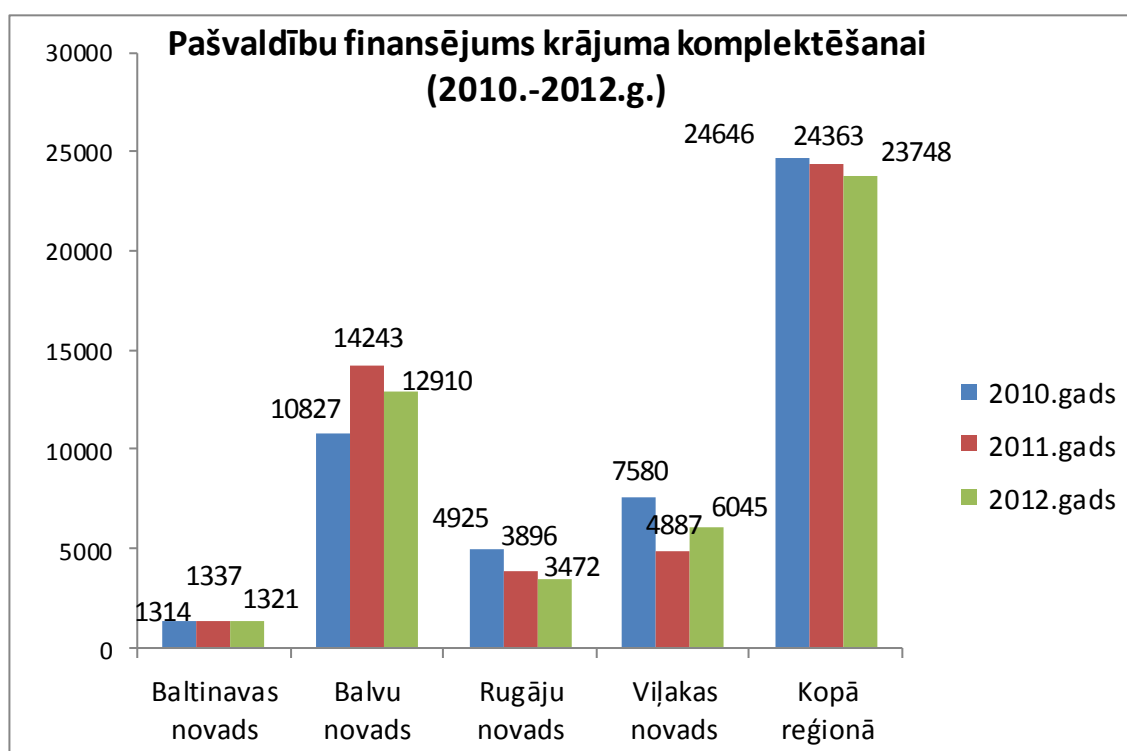
Lazdulejas pagasta bibliotēkas bibliotekāre par savas bibliotēkas krājumu saka, ka krājuma komplektēšanā izmanto lasītāju pieprasījumus konkrētām grāmatām. Pamatā komplektē grāmatas pēc principa: labākā uzziņu literatūra, latviešu oriģinālliteratūra, tulkotā daiļliteratūra, literatūra bērniem. Regulāri tiek skatītas izdevniecību mājas lapās sniegtā informācija, pētīti pirktaķo grāmatu topi. Žīguru bibliotēkas vadītāja, komplektējot literatūru, cenšas iet līdzi laikam, lai bibliotēka neveidotos par novecojušu izdevumu krātuvi, bet iespēju robežāsiegādājas jaunākās nozaru literatūras grāmatas, kuras var izmantot visu nozaru interesanti - studējošā jaunatne, krustvārdu mīķlu minētāji, uzņēmēji un izklaides literatūras cienītāji. Bibliotekāre cenšas sekot arī lasītāju vēlmēm. Pensijas vecuma cilvēkiem patīk vairāk lasīt dzeju un latviešu autoru literatūru. Skujetnieku bibliotēkās vadītāja atzīmē, ka no nozaru literatūras 2012.gadā vislielākā nepieciešamība bija pēc jaunākās literatūras par sociālajiem jautājumiem, psiholoģiju un dārzkopību, puķkopību, kā arī pēc lauksaimniecības un lopkopības grāmatām. Tilžas pagasta bibliotēkā 2012. gadā lielāka uzmanība tika pievērsta nozaru literatūrai. Šogad krājums tika papildināts ar jaunāķo literatūru medicīnā, ņemot vērā, ka pagastā ir 6 medicīnas studenti. Vairāk tika pirktas arī grāmatas bērniem. Attīstoties tehnoloģijām, vērojama elektronisko un audiovizuālo dokumentu skaita palielināšanās. Pateicoties dāvinājumam, bibliotēķa ir tikusi pie elektronisko dokumentu kolekcijas.

Pašvaldības finansiālais nodrošinājums, krājuma papildināšanas iespēķas: projektu līdzpiesaiste, dāvinājumi, ziedojumi

Kopējais visu novadu pašvaldību finansējums krājumu komplektēšanai ir samazinājies. Labāķa situāķija ir Viļakas novadam, kur līdzekļi krāķumam ir palielinājušies. 2012. gadā sliktāķa situāķija bija Balvu novadam, kur līdzekļu samazinājums krāķuma komplektēšanai, salīdzinot ar 2011. gadu, bija krietni lielāķs (skat. tabulu Nr.1.).

Tab. Nr.1.Pašvaldību finansējums(Ls) krājuma komplektēšanai

Novads	2010.gads	2011.gads	2012.gads
Baltinavas novads	1314	1337	1321
Balvu novads	10827	14243	12910
Rugāju novads	4925	3896	3472
Viļakas novads	7580	4887	6045
Kopā reģionā	24646	24363	23748

Grāmatu iepirkumu avoti:

L Grāmatas bāze Rīgā,
 Zvaigzne ABC veikals Balvos,
 Grāmatu veikals "Litiņa" Balvos,
 IK „VIRJA”,
 IK „Avots PR”
 „JANUS” grāmatu bāze Rīgā,
 Izdevniecība "Pauliņa",
 IK "Zoldnera izdevniecība",
 Biedrība "Latgolys Studentu centrs",
 SIA „Upe tuviem un tāliem”
 IK Māris Zingbergs
 SIA „Egmont Latvija”,

Latvijas avīzes "Lata romāns" pasūtījums.

Tab. Nr.2. Projektu līdzpiesaiste krājuma papildināšanai:

<i>Projekts</i>	<i>Dokumentu- grāmatu, audiogrāmatu u.c. skaits (eks.)</i>	<i>Summa (Ls.)</i>
KKF projekts "Balvu reģiona publisko bibliotēku grāmatu iepirkums"	988	4986,-
KM Sabiedrības integrācijas projekts "Bērnu žūrija"	72	315,-

Reģiona bibliotēku vadītājas ir pateicīgas KKF par projektā iegūtajām grāmatām.

Vīksnas bibliotēkas vadītāja savā pārskatā raksta ka " milzīgs prieks par VKKF Balvu reģiona publisko bibliotēku projektā saņemtajām grāmatām, no kurām 43 ir grāmatas bērniem visiem vecumposmiem un 7 - metodiskā literatūra darbam ar bērniem. Brīnišķīgs papildinājums bērnu literatūras fondam – mazuļu ieinteresēšanai par grāmatu pasauli un bibliotēku – muzikālās un krāšņi ilustrētās grāmatas pirmsskolas vecuma bērniem".

Izcīnot titulu „Pagasta bibliotekārs – gaismas nesējs” Lazdukalna bibliotēkai tika piesaistīti 100 Ls grāmatu iegādei, kā balva bibliotēkai, kas ievērojumi papildināja bibliotēkas grāmatu krājumu.

Dāvinājuma avoti:

Latvijas nacionālā bibliotēka,
Latgales Kultūras centrs,
Norvēģijas karalistes vēstniecība,
Biedrība "Latgolys Studentu centrs",
Lauku bibliotēku atbalsta biedrība,
SIA „Juridiskā koledža”,
Aurēlijas Anužītes- Lauciņas ģimene,
Ziemeļu Ministru padomes birojs,
Balvu novada muzejs,
individuālie dāvinātāji.

Bibliotēku nedēļas laikā Rugāju novada bibliotēkā tika izsludināta akcija "Dāveni grāmatu bibliotēkai", kas turpinājās visa gada garumā. Rezultātā bibliotēka ieguva 30 grāmatas.Lai papildinātu savas bibliotēkas krājumu ar nepieciešamo literatūru, Rugāju novada bibliotēkas darbinieces apmeklēja repozitāriju Rīgā. Pēc pirmās apmeklējuma reizes, bibliotēkas fondā ienāca 176 obligātās un nozaru literatūras

grāmatas. Otrajā reizē vairāk tika piekomplektēta daiļliteratūra. Kopā gada laikā fonds papildināts ar 300 grāmatām.

Arī 2012. gadā vairākus labu žurnālu izdevumus saņēām kā dāvinājumus no LNB Bibliotēku attīstības institūta. Bibliotēkas saņem arī individuālos dāvinājumus no saviem lasītājiem, kuri dāvina žurnālus un izlasītās grāmatas no savām personīgajām bibliotēkām. Piemēram, Rugāju novada bibliotēkai žurnālus lasītāji izdevumus „MMD”, „Copes Lietas”, „Sporta Avīze”, „Kas Jauns”, „Klubs”, „FHM”.

Preses pasūtīšanas iespējas

Periodikas pasūtīšana notiek, izmantojot Latvijas Pasta elektronisko abonēšanas sistēmu www.pasts.lv. Bibliotēkas aktīvi seko līdzi izdevniecību piedāvājumiem ar atlaidēm, un tad abonē periodiskos izdevumus visam gadam. Balvu reģionā 2012. gadā periodika bija abonēta visās bibliotēkās, tās klāsts bibliotēkās bija pietiekami daudzveidīgs (11-25 periodiskie izdevumi). Vairākās bibliotēkās tiek abonēti Lata romāna sērijas izdevumi, kas ir labs ieguvums, lai apmierinātu bibliotēkas lietotāju pieprasījumu pēc latviešu autoru grāmatām. Presei atvēlētā summa iespēju robežās tiek sabalansēta ar iepirkto grāmatu summu. Vairāku bibliotēku vadītājas atzīmē, ka periodiskie izdevumi viņu bibliotēkās tiek vairāk lasīti. Tiek ievērotas arī bērnu intereses, jo katrā bibliotēkā tiek pasūtīti izdevumi šai lasītāju grupai. Sakarā ar mazo iedzīvotāju pieprasījumu pēc žurnāliem citās valodās, tad pagastu bibliotēkās pārsvarā tiek abonēti periodiskie izdevumi latviešu valodā.

Tab. Nr.3. Līdzekļi (Ls) periodikas komplektēšanai Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2011. gads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Balvu novads	5998	5411	-587
Baltinavas novads	479	487	+8
Rugāju novads	1699	1425	-274
Viļakas novads	2436	2479	+43
Kopā	10612	9802	-810

2012. gadā, salīdzinot ar 2011. gadu, līdzekļi periodikas iegādei samazinājušies Balvu un Rugāju novados. Neliels finansējuma pieaugums vērojams Viļakas novada bibliotēkās (skat. tab. Nr.3). Rugāju novada bibliotēkas vadītāja darba pārskatā raksta, ka "sakarā ar Vietējās kopienas iniciatīvu un resursu centra „Skreine” izveidošanu

Rugāju novadā, liels pieprasījums bija pēc rokdarbu žurnāliem, jo „Skreine” organizēja šūšanas, rotaslietu gatavošanas, klūdziņu, skalu grozu pīšanas u.c. kursus. Līdz ar to 2012. gadā Rugāju novada bibliotēkā tika pasūtīti vairāku nosaukumu rokdarbu žurnāli.

Krājuma raksturojums, krājuma kustības raksturojums

2011. gadā ir palielinājies jaunieguvumu skaits Balvu reģionā (skat. tab. nr.4).

Tab. Nr.4. Jaunieguvumi Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2011. gads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Balvu novads	4649	5038	+389
Baltinavas novads	198	217	+19
Rugāju novads	624	949	+325
Viļakas novads	1031	1830	+799
Kopā	6502	8034	+1532

2012. gadā reģiona bibliotēkas turpināja strādāt pie krājumu attīrīšanas un norakstīja lielu grāmatu eksemplāru skaitu. Vērojama tendence norakstīto grāmatu skaitam sarukt. Grāmatu krājuma rekonplektēšana šajā gadā netika veikta Baltinavas novada bibliotēkā.

Tab. Nr.5. Izslēgts no Balvu reģiona bibliotēku krājuma (eks.)

	<i>2011.gads</i>	<i>2012. gadā</i>	<i>Dinamika</i>
Balvu novads	11053	8407	-2646
Baltinavas novads	302	23	-279
Rugāju novads	2355	2132	-223
Viļakas novads	8311	4968	-3343
Kopā	22021	15530	-6491

Tab. Nr.6. Kopējais krājums Balvu reģiona bibliotēkās (eks.)

<i>Novads</i>	<i>2011. gads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Balvu novads	102420	99051	-3369
Baltinavas novads	9465	9659	+194
Rugāju novads	18863	17680	-1183
Viļakas novads	62405	56271	-6134
Kopā	193153	182661	-10492

Baltinavas novada bibliotēkā divus gadus netika attīrīts krājums un norakstītas grāmatas, tāpēc pēc tabulas var vērot, ka bibliotēkas krājums ir pieaudzis (skat.tab.nr.4). Baltinavas novada bibliotēkā 2012. gada nogalē uzsākta krājuma inventarizācija, tā turpināsies arī 2013. gadā. Krājuma inventarizācija 2013. gadā tiek plānota arī Balvu novadā Kubulu pagasta bibliotēkā.

Rādītāju analīze: izsniegums, krājuma apgrozība

Tab. nr.7. Balvu reģiona krājuma apgrozība

<i>Bibliotēka</i>	<i>2011. gads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novada b-ka	1,6	1,59	-
Balvu centrālā bibliotēka	3,54	3,06	-
Balvu pagasta b-ka	1,14	1,55	+
Bērzkalnes pagasta b-ka	4,01	3,04	-
Bērzpils pagasta b-ka	0,98	0,96	-
Briežuciema pagasta b-ka	1,9	2	+
Krišjāņu pagasta b-ka	1,97	1,95	-
Kubulu pagasta b-ka	0,29	0,31	+
Lazdulejas pagasta b-ka	0,88	0,90	+
Tilžas pagasta b-ka	1,04	1,07	+
Vectilžas pagasta b-ka	2,6	2,49	-
Vīksnas pagasta b-ka	1,3	1,2	-
Lazdukalna b-ka	1,5	2,17	+
Rugāju novada b-ka	1,66	1,56	-
Skujetnieku b-ka	1,47	2,05	+
Tikaiņu b-ka	3,12	2,01	-
Kupravas b-ka	2,2	2,44	+
Medņevas b-ka	1,36	1,44	+
Rekavas b-ka	1,4	1,2	-
Upītes b-ka	0,24	1,2	+
Vecumu b-ka	1,08	1,38	+
Viļakas novada b-ka	2	2,13	+
Žīguru b-ka	2	1,5	-

Vismazākā krājuma apgrozība 2012.gadā bija Kubulu pagasta bibliotēkā. Tas izskaidrojams ar mazo lasītāju skaitu un iespieddarbu izsniegumu, kā arī slikti tiek strādāts ar krājumu, attīrot to no mazizmantotām un saturā novecojušām grāmatām.

Rekatalogizācija

Balvu reģiona bibliotēku krājumi elektroniskajā katalogā sākti ievadīt 2003. gadā. Lai elektroniskajā katalogā būtu skatāms arī pagastu bibliotēku krājums līdz 2003. gadam, 2011. gada nogalē Balvu centrālās bibliotēkas komplektēšanas un apstrādes nodaļas darbinieki uzsāka Balvu reģiona pagastu bibliotēku krājumu (kas ienācis līdz 2003. gadam) rekatalogizāciju. 2012. gada strādājam pie trīs pagastu bibliotēku krājumu rekatalogizācijas:

- Balvu novada Bērzpils pagasta bibliotēkas, uz 2013. gada 1. janvāri rekatalogizēts 76 % grāmatu krājuma;
- Viļakas novada Medņevas bibliotēkas(rekatalogizēts 75% krājuma),
- Rugāju novada Lazdukalna bibliotēkas(rekatalogizēts 84% krājuma).

2012. gada nogalē Rugāju novada bibliotēka un Rugāju novada Lazdukalna bibliotēka uzsāka darbu elektroniskajā katalogā Alisē. Lazdukalna bibliotēka 2013. gadā plāno pabeigt sava krājuma rekatalogizāciju, un uzsākt lasītāju apkalpošanu automatizēti. Rugāju novada bibliotēka 2012. gada nogalē uzsāka krājuma rekatalogizāciju, bibliotēkas krājums elektroniskajā katalogā sastādīja apmēram 30 % krājuma. Viļakas novada bibliotēka pagājušajā pārskata gadā aktīvi strādāja pie Viļakas un Susāju bibliotēku krājumu rekatalogizācija. Balvu centrālās bibliotēkas komplektēšanas un apstrādes nodaļa 2013. gadā plāno pabeigt Bērzpils pagasta bibliotēkas krājuma rekatalogizāciju, un uzsākt Balvu novada Tilžas pagasta bibliotēkas fonda rekatalogizāciju

3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Bibliotēkas sniedz iedzīvotājiem informācijas un uzziņu pakalpojumus, izmantojot tradicionālos un elektroniskos informācijas avotus, datu bāzes, starpbibliotēku abonementu. Bibliotēkās pieejamie bezmaksas pakalpojumi:

- grāmatu un preses izsniegšana,
- interneta un datora izmantošana,
- informācijas un uzziņu sniegšana,
- konsultēšana un apmācība elektronisko resursu izmantošanā.

*Tab. nr. 8. **Bibliotēku pakalpojumu pieejamības novados***

Novads	Lasītāju skaits	Iedzīvotāju skaits	Aptvērums %
Baltinavas novads	370	1297	28,5
Balvu novads	4449	15062	29,5
Rugāju novads	740	2598	28,5
Viļakas novads	1923	6119	31,4
Kopā reģionā	7482	25076	29,8

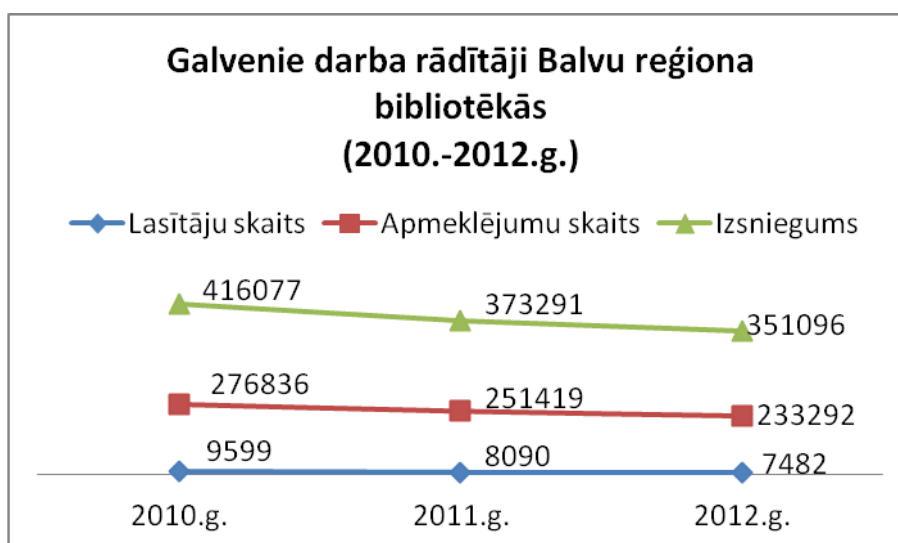
Vairākas pagastu bibliotēku vadītājas uzsver, ka nākotnē jāturpina vidējā un vecākā gadagājuma lietotāju apmācības pie datoriem, jo šī vecuma grupa mazāk izmanto datoru un internetu. Bērzkalnes pagasta bibliotēkai Rubeņu ciemā ir iekārtots bibliopunkts, kas dod iespēju izvēlēties lasāmvielu uz vietas un nav jādodas uz 10 km attālumā esošo bibliotēku. Bibliotekāre ieklausās lasītāju pieprasījumos un katrreiz aizved tādas grāmatas un periodiskos izdevumus, kurus vēlas lasīt. Tāpat šie lasītāji tiek informēti par bibliotēkas jaunieguvumiem. Baltinavas novada bibliotēkā notika datorapmācības bezdarbniekiem „E – pakalpojumu lietošana”, kuras vadīja BDA pasniedzēja Ilze Ceriņa. Tika apmācītas 3 bezdarbnieku grupas, šos kursus beidza 36 cilvēki. Bibliotekāre individuāli apmācīja 3 pensionārus, kuri izteica vēlēšanos iemācīties strādāt ar datoru. Upītes bibliotēkas apmeklētāju skaita palielināšanos 2012.g. varētu izskaidrot ar to, ka no 2012.gada februāra bibliotēkas vadītāja atgriezās darbā uz 0,75 slodzi, un sākās stabils darba grafiks no pulksten 10.00-16.00. Pakalpojumu sniegšana netiek liegta, ja tas steidzami vajadzīgs arī ārpus darba laikā un brīvdienās, iepriekš vienojoties. Ir arī daži lasītāji, kuriem tiek grāmatas piegādātas mājās, kā arī pa pastu. Upītes bibliotekāre uzskata „lai piesaistītu bibliotēkai savus lasītājus, nedrīkst sēdēt 4 sienās un gaidīt, kad tiks nāks visi pie manis, jāiet pašai pie lasītājiem ar piedāvājumu, ar bibliotēkas reklāmu”. Upītes bibliotēka orientēta uzlatgaliskās kultūrvides atspoguļotāju novadā, kultūrvēsturisko, novadpētniecisko, latgalisko materiālu apkopošanu, sistematizēšanu un padarīšanu pieejamu citiem. Lai

ieinteresētu bibliotēkas apmeklētājus uz latgalisko kultūru un tās mantojumu, uz perspektīvo attīstību, bibliotēka īsteno plašus projektus, kā arī tiek papildināts grāmatu fonds latgaliski, katru mēnesi tiek sumināts izcils cilvēks, kurš dzimis vai dzīvojis Latgalē. Notiek dažādi pasākumi latgaliešu valodā. Vecumu bibliotēkai 2012. gadā darbu turpināja grāmatu izsniegšanas punkts Mežvidu pamatskolā. Ar pagasta pārvaldes gādību uz pamatskolas bibliotēku tika vestas grāmatas (kopā ar nodošanas - pieņemšanas aktiem) 1 reizi mēnesī mācību gada laikā. Arī skolas skolotājiem un tehniskajiem darbiniekiem ir iespēja saņemt grāmatas no Vecumu bibliotēkas fonda, nebraucot uz pagasta centru. Biežāk Vecumu bibliotēkas pakalpojumus sākuši izmantot krievu valodā lasošie apmeklētāji, tika ņemtas vērā arī viņu vajadzības – pasūtīts laikraksts krievu valodā. Grāmatas krievu valodā iespēju robežās tiek iepirkas katru gadu.

Galveno rādītāju analīze: lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums

Tab. nr.9. *Balvu reģiona bibliotēku galvenie darba rādītāji:*

	2011.gads	2012.gads	Dinamika
Lasītāju kopskaits	8090	7482	-608
Apmeklējumu kopskaits	251419	233292	-18127
Izsniegumu kopskaits	373291	351096	-22195

Bibliotēku vadītājas savos darba pārskatos analizē rādītāju samazināšanos ” darba rādītāji samazinājušies, tas izskaidrojams ar iedzīvotāju migrāciju, kustību un ekonomiski aktīvo cilvēku aizplūšanu no pagastiem uz pilsētu. Arī jaunāka gadagājuma cilvēki, kuri mācās augstskolās un ir aktīvi bibliotēkas lietotāji, beidzot studijas sameklē darbu citur un uz bibliotēku nenāk”. Ir arī pozitīvi piemēri, tādi kā Lazdukalna bibliotēkā, kur pēdējo gadu laikā bibliotēkas lietotāju skaits nedaudz mainījies, bet turas apmēram vienā līmenī, kas liecina, ka bibliotēkai ir savs lietotāju loks, bet tas neizslēdz iespēju piesaistīt jaunus lietotājus.Upītes bibliotēkā 2012.gada lasītāju skaits sasniedzis rekordu, pēdējo gadu laikā tas ir vislielākais – 171 lasītājs. Salīdzinot ar 2011. gadu, tas pieaudzis par 28 lasītājiem. Arī apmeklētāju skaits palielinājies un līdz ar to arī izsniegums. Sadalot pa izdevumu veidiem, tad seriālizdevumu un grāmatu izsniegums procentuāli ir vienlīdzīgs, tāpēc bibliotēkas vadītāju priecē, ka bibliotēkas apmeklētāji lasa ne tikai žurnālus, bet arī grāmatas. Skujetnieku bibliotēkā vadītāja savu rādītāju pieaugumu skaidro ar lielo viesstrādnieku pieplūdumu bibliotēkas apkalpojamajā mikrorajonā, arī ar to ka vasarā laukos ir daudz skolēnu un studentu no pilsētas.Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja atzīmē, ka darbību raksturojošie rādītāji salīdzinot ar 2011. gadu ir samazinājušies. Neskatoties uz krīzi, iedzīvotāju dzīves apstākļi pamazām uzlabojas. Daudziem mājās ir datori ar interneta pieslēgumu, līdz ar to, samazinās apmeklētāju skaits arī pie datoriem. Būtiski samazinājies lasītāju skaits arī Žīguru bibliotēkā, 2012. gadā tie bija 209 lasītāji, kas ir par 76 mazāk nekā iepriekšējā gadā. Viļakas novada bibliotēkā 2012.gadā lietotāju uzskaitē izmantots un statistikā uzrādīts vienotajā elektroniskajā informācijas sistēmā (Alisē) reģistrētais skaitlis. Šajā analizē uzrādīti vienotā reģistra skaitļi, bet 2011.g.- 2010.g. pārskatos bija summētais lietotāju skaits.

Uzziņu un informācijas darbs

Balvu reģiona bibliotēkās tiek sniegti un izpildīti visi pieprasījumu veidi: tematiskie, faktogrāfiskie, precizējošie, izmantojot uzziņu krājumu, tiešsaistes datubāzes, LNB e-resursus u.c. Lai apmeklētāji apgūtu darbu pie informācijas sameklēšanas, vairākas pagastu bibliotēkas organizēja informatīvās stundas un apmācības pie datora. Martā Tilžas pagasta bibliotēkā, sadarbojoties ar Tilžas kultūras nama vadītāju I. Kalniņu, tika organizētas datorapmācības Balvu novada kultūras darbiniekiem. Viļakas novada bibliotēkā februārī notika datorkursi pirms pensijas un pensijas vecuma cilvēkiem.

Savukārt martā bibliotēkas interneta lasītavā datorapmācībās piedalījās jau citi vecāka gadagājuma cilvēki. Arī „Eiropas e-prasmju nedēļas” ietvaros pirms pensijas un pensijas vecuma iedzīvotāji bija aicināti bibliotēkas internetlasītavā apgūt pamatiemaņas darbā ar datoru. E-prasmju nedēļas laikā iegūto zināšanu kopsummu varētu raksturot ar mācību kursa vecākās dalībnieces Valentīnas Strupkas teikto: „*Ja es varu, tad Tu to droši vari!*”

Neskatoties uz informācijas tehnoloģiju iespējām uzziņu un informācijas ieguvē, aktīvi tiek izmantota bibliotēkās esošā uzziņu literatūra grāmatās un tematiski apkopoto materiālu klāsts mapēs. Īpaši aktīvs periods uzziņu sniegšanā ir Projektu nedēļas, kad skolēni izstrādā pētnieciskos darbus par dažādām tēmām, kā arī mācību gada sākumā un eksāmenu laikā.

Sniedzot uzziņas un konsultācijas, izmantoti materiāli no bibliotēku fondiem un interneta iespējas – pamatā datu bāzes. Visbiežāk atbildes tiek meklētas letonika.lv, news.lv, e-bibliotēka, nais.lv,. Datus meklē arī dažādos reģistros – Uzņēmumu reģistrā, CSDD, Zemes dienesta, Ganāmpulku reģistrā, traktortehnikas reģistrā. Bibliotēkās joprojām pieprasītas ir tematiskās mapes. Lazdulejas pagasta bibliotēkas apmeklētāji izmantoja bibliotēkā esošās 17 tematiskās mapes par dažādiem jautājumiem. Visvairāk izmantotās mapes : Sociālie jautājumi, Mežs, Medības, Tavs dārzs, Aizstāvi savas tiesības, Tas jums var noderēt, Virtuves gudrības. Vīksnas pagasta bibliotēkā pie interesantākajiem lūgumiem var minēt - palīdzēt izveidot etiķetes lauksaimniecības produkcijai bioloģiskajiem zemniekiem; no daudzām studijā uzņemtām fotogrāfijām izveidot gaumīgu kolāžu; izveidot Excel programmā ēdienu kaloriju aprēķināšanas tabulu pa vecumu grupām skolas ēdnīcai. Vīļakas novada bibliotēkas lasītavā tika sniegtas konsultācijas un palīdzība dokumentācijas sagatavošanā un nosūtīšanā lauksaimniekiem un citiem interesentiem dažādām iestādēm. Vecumu bibliotēkā skolotāja V.Kokoreviča kopā ar skolēniem gatavoja vairākus projektus par Latgales ievērojamām personībām. Vēl Mežvidu skolu

interesēja tūrisma maršruti kaimiņu novados, lai izvēlētos interesantu un saturīgu ekskursijas maršrutu. Kāda studentei bija nepieciešama informācija par sociālo vidi un vardarbību. Vecumu bibliotēkā tika sniegta palīdzība Zemesgrāmatas un maksājumu ordera skenēšanā zemnieku saimniecības „Zemnieks” pārstāvim. Skenēšanas pakalpojumus izmantoja vēl citi bibliotēkas apmeklētāji.

Bibliotekāres savos pārskatos raksta, ka „*informācijas ieguvei skatos LNB mājas lapu. Noderīgs darbam ir elektroniskais kalendārs bibliotēkām, kurā var atrast informāciju par rakstniekiem, dzejniekiem un citiem politikā, mākslā, kultūrā un izglītības jomā ievērojamiem cilvēkiem. Profesionālās informācijas ieguvei vērtīgs ir portāls biblioteka.lv, kas veido vienotu informācijas telpu starp bibliotēkām. Tajā es varu atrast nozares jaunumus, piedalīties diskusijās, pievienot savus komentārus*”.

Bibliotēkas jau vairākus gadus nodrošina apmeklētājiempieprasītās informācijas nosūtīšanu pa e-pastu. Tiek pārsūtīti skenētie dokumenti, materiāli no datu bāzēm. 2012. gadā bibliotēkas uzskaitīja elektroniski nosūtītos dokumentus. (Skat tabulu Nr.9.)

Tab.nr.10. Elektroniski nosūtīto dokumentu skaits

<i>Novada bibliotēkas</i>	<i>Elektroniski nosūtīto dokumentu skaits</i>
Baltinavas novada bibliotēka	51
Balvu novada bibliotēkas	1743
Rugāju novada	66
Viļakas novada	538
Kopā reģionā	2398

Sociāli mazaizsargāto un riska grupu bibliotekārā apkalpošana

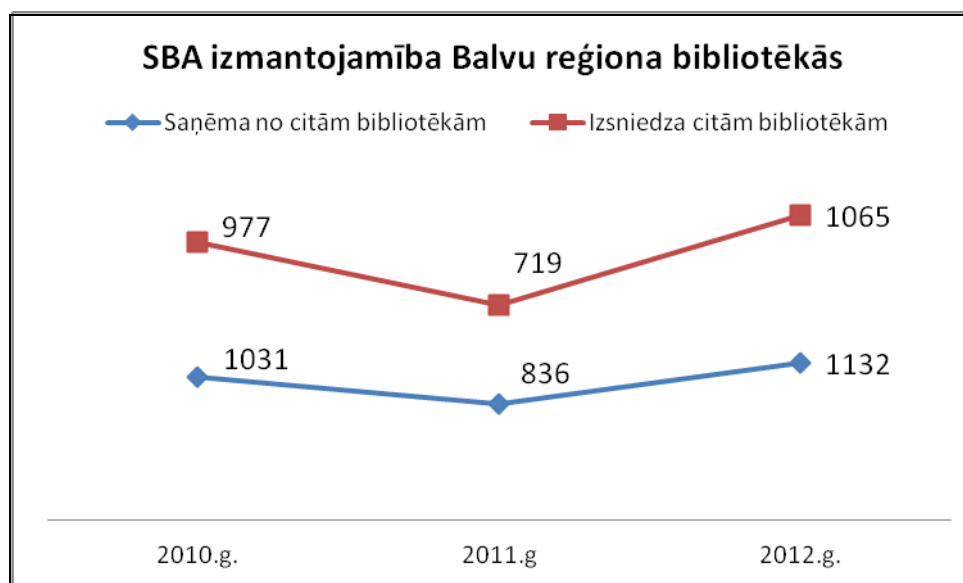
Bibliotēkas ir apzinājušas tās mikrorajonā dzīvojošos iedzīvotājus ar īpašām vajadzībām, vientuļos, vecos un slimos cilvēkus, kuri vēlas izmantot bibliotēkas pakalpojumus. Grāmatas un preses izdevumus viņiem piegādā mājās gan skolēni, ģimenes locekļi, pastnieks, bibliotekārs, sociālais darbinieks, kaimiņi.

Iekšzemes un starptautiskā SBA pakalpojumu piedāvājums

Grāmatas, kuru nav savā bibliotēkā, ir iespējams pasūtīt no citām Balvu reģiona bibliotēkām vai LNB. Pārskata gadā SBA izsniegumu skaits palielinājās. (Skat. tabulu nr.11.)

Tab. nr.11. *SBA izmantojamība 2012. gadāpa novadiem (eks.)*

Novads	Saņēma no citām bibliotēkām	Izsniedza citām bibliotēkām	Kopā
Baltinavas novads	28	18	46
Balvu novads	507	776	1283
Rugāju novads	399	249	648
Viļakas novads	198	22	220
Kopā Balvu reģionā bibliotēkās	1132	1065	2197

SBA pakalpojumus izmanto gandrīz visas reģiona bibliotēkas. Katras bibliotēkas aktivitāti var aplūkot tabulā Nr.12.

Tab. nr. 12. *SBA izsniegums bibliotēkām (eks.).*

N.p.k.	Bibliotēka	Kopā	No citām b-kām saņemto grāmatu skaits	Uz citām b-kām izsniegto grāmatu skaits
1.	Balvu centrālā b-ka	758	35	723
2.	Briežuciema pagasta b-ka	341	338	2
3.	Lazdukalna b-ka	263	69	194
4.	Rugāju novada b-ka	237	194	43
5.	Upītes b-ka	145	145	0
6.	Tikaiņu b-ka	108	104	4
7.	Bērzkālnes pagasta b-ka	52	48	4
8.	Baltinavas novada b-ka	46	28	18
9.	Skujetnieku b-ka	40	32	8
10.	Tilžas pagasta b-ka	37	22	15
11.	Lazdulejas pagasta b-ka	27	12	15
12.	Žiguru b-ka	26	26	0
13.	Vīksnas pagasta b-ka	26	25	1

14.	Viļakas novada b-ka	24	15	9
15.	Balvu pagasta b-ka	22	9	13
16.	Bērzpils pagasta b-ka	14	12	2
17.	Rekavas b-ka	12	6	6
18.	Medņevas b-ka	6	2	4
19.	Vectilžas pagasta b-ka	5	5	
20.	Vecumu b-ka	4	1	3
21.	Kupravas b-ka	3	3	
22.	Krišjāņu pagasta b-ka	1		1
23.	Kubulu pagasta b-ka	0		

Visaktīvākā grāmatu apmaiņa notiek starp bibliotēkām viena pagasta vai novada robežās. Tiek meklēti dažādi varianti, lai nogādātu vajadzīgo grāmatu citas bibliotēkas lasītājam. SBA galvenokārt izmantojuši studenti – mācībām, kursa darbu, diplomdarbu rakstīšanai, citi lasītāji – darbam, pašizglītībai. Pagastu bibliotēkas aktīvi apmainās arī ar jaunākajām daiļliteratūras grāmatām.

4.Darbs ar bērniem un jauniešiem

Pārskats darbā ar bērniem un jauniešiem Balvu reģiona bibliotēkās tika sagatavots atsevišķi un iesniegts LNB Konsultatīvajā centrā

5.Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums

Bibliotēkuinformācija tīmeklī: bibliotēkumājaslapas, blogi, sociālie tīkli un citas tīmekļa vietnes

Balvu reģiona bibliotēkas pakalpojumu pieejamību attālinātiem lietotājiem nodrošina bibliotēku mājaslapas www.bibliotekas.lv, kuras tika izveidotas 2009. gadā. Bibliotēku mājas lapu apmeklējumu skaits katru gadu pieaug. 2012. gadā uzskaitīti 57099 virtuālie www.bibliotekas.lv apmeklētāji. Dažām bibliotēkām ir izveidoti savi lietotāju konti www.youtube.com, kur var skatīt video par pagastu. Katram Balvu reģiona novadam ir sava novada mājas lapa, kur tiek publicēta informācija par bibliotēkām:

Baltinavas novads- <http://www.baltinava.lv/>

Balvu novads- <http://www.balvi.lv/>

Rugāju novads- <http://www.rugaji.lv/>

Viļakas novads- <http://www.vilaka.lv/>;

Kopš 2009.gada augusta Viļakas bibliotēka ir atrodama vispasaules populārajā sociālajā tīklā [Twitterī](#) un arī [Twitpic](#). Ikviens interesents, kas ir **Skype** lietotājs, ar bibliotēku var sazināties izmantojot bibliotēkas Skype adresi: *vilakas.biblioteka*.

Balvu Centrālās bibliotēkas mājas lapā www.balvurcb.lv apmeklētāji var saņemt aktuālāko informāciju par iestādi, pakalpojumiem un aktivitātēm. 2012. gadā tika izveidota jaunas sadaļas - Virtuālās izstādes un kustīgā sadaļa „Lasītāju atsauksmes ir tik pat uzticamas kā recenzijas”. Sadaļā slīd grāmatu vāki ar īsu aprakstu, mājas lapas apmeklētāji var sniegt vērtējumu par konkrēto grāmatu. 2013.gadā Balvu CB koncentrēsies interneta vides apgūšanā – bibliotēkas profila izveide un uzturēšana sociālajos tīklos www.draugiem.lv un www.twitter.com. Arī pagastu bibliotēkas plāno pilnībā mainīt un padarīt lietotājiem tīkamākas un pilnvērtīgākas savas mājas lapas.

Darbs ar elektronisko katalogu

Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku elektronisko kopkatalogu (www.balvi.biblioteka.lv/alise) veido un administrē Balvu centrālā bibliotēka. Jauno grāmatu aprakstus, izmantojot z39.50 serveri, importējam no LNB datubāzes un no citām Latvijas bibliotēkām. Priekšmetu un personvārdu veidošana un pievienošana notiek caur priekšmetu un personvārdu importu no Autoritatīvās datubāzes. Lai uzlabotu meklēšanas iespējas elektroniskajā kopkatalogā, 2012.gadā pastiprināti strādāts ar Autoritatīvo ierakstu datu bāzi. Tika rediģēti un pārklāti lokāli veidotie ieraksti ar ierakstiem no Nacionālās bibliotēkas Autoritatīvo ierakstu datu bāzes, jo agrāk veidotie apraksti bija nepilnīgi. Šobrīd mūsu datu bāzē ir 10519 autoritatīvie ieraksti. Lokālo priekšmetu datubāzē-2187 ieraksti, kā arī lokālo atslēgvārdu datubāzē-351 ieraksts. Lielākā daļa elektroniskā kataloga ierakstu pēc ievadīšanas tiek papildināti ar anotācijām un grāmatu vākiem no izdevniecību mājas lapām. Pavisam pievienotas 1055 anotācijas. Tas ir ļoti uzskatāmi un ērti gan elektroniskā kataloga lietotājiem, gan pašiem bibliotēkas darbiniekiem. Elektroniskais katalogs diezgan daudz tiek izmantots pie krājuma attīrīšanas no norakstāmiem, galvenokārt, no novecojušiem izdevumiem. Katalogā bieži parādās uzraksts, ka visi eksemplāri ir norakstīti, tas ir signāls, lai pievērstu attiecīgajam izdevumam pastiprinātu uzmanību. Veicot pagastu bibliotēku krājumu rekatalogizāciju, Balvu centrālās bibliotēkas komplektēšanas un apstrādes nodaļas darbinieki, turpināja rediģēt esošos grāmatu

aprakstus, pievienojot priekšmetus, autorības un citas aprakstus papildinošas ziņas. Regulāri tiek strādāts pie norakstīto grāmatu un periodisko izdevumu pie grāmatu un periodisko izdevumu datu izņemšanas no sistēmas ALISE. Izslēgti 461 eksemplārs grāmatu un 3234 eksemplāri žurnālu.

Rugāju novada bibliotēka un Rugāju novada Lazdukalna bibliotēka 2012. gada decembrī ieviesa BIS ALISE i. Abas bibliotēkas aktīvi strādā pie grāmatu krājuma rekatalogizācijas. Lazdukalna bibliotēkā jau 2013. gada sākumā pabeigs krājuma pievienošanu elektroniskajam katalogam un ar 2013. gada februāri plāno uzsākt automatisko bibliotēkas lietotāju apkalpošanu.

Darbs ar skolu Alisi

Tā kā skolu bibliotekāriem ir daudz dažādu pienākumu un bieži vien nepilna darba slodze, tad uzņemties vēl papildus darbu ar BIS Alise viņi nav ieinteresēti. Tāpēc arī daudzas skolu bibliotēkas nemaz nav uzsākušas fonda rekatalogizāciju. Pamatā ar Alisi nopietni turpina strādāt tikai 4 skolu bibliotēkas, kuras izdevumu rekatalogizāciju bija uzsākušas jau iepriekš – Balvu Valsts Ģimnāzijas, Stacijas pamatskolas, Tilžas vidusskolas un Viļakas Valsts ģimnāzijas bibliotēkas. Uzsākot jauno mācību gadu, Balvu Valsts un Viļakas Valsts ģimnāzijas uzsākušas arī automatizētu grāmatu izsniegšanu. Gada beigās kopā ar Rugāju novada bibliotēku darbiniecēm izdevumu rekatalogizāciju vēlreiz atkārtoja Rugāju vidusskolas bibliotekāre, kura tagad izteikusi vēlēšanos sākt strādāt. Kopumā skolu bibliotēkas elektroniskajam kopkatalogam ir pievienojušas 7 964 ierakstu vienības ar 25 809 eksemplāriem.

Elektronisko datubāzu (tiešsaistē, CD) piedāvājums, pašu veidotās elektroniskās datubāzes

Balvu reģiona bibliotēkās abonētas divas datu bāzes – www.lursoft.lv un www.letonika.lv. Tās visbiežāk izmantoja ziņu precizēšanai, ieteicamās literatūras lasīšanai, <http://www.letonika.lv/kolekcija/?id=kanons>- kultūras kanons biežāk apmeklētākā sadaļa letonikas datu bāzē, kā arī -Lursoft laikrakstu bibliotēka.

No Latvijas Nacionālās bibliotēkas veidotajām datu bāzēm - www.periodika.lv- Latvijā izdoto laikrakstu un žurnālu pilnie teksti; <http://gramatas.lndb.lv/>- kultūrvēsturiskas grāmatas digitālā formā; <http://kartes.lndb.lv/>, www.mernieks.lv –

vēsturiskās kartes, <http://www.zudusilatvija.lv/> - digitalizēti attēli un informācija par zudušām un izmaiņu skartām Latvijas kultūrvēsturiskām vērtībām.

Visa gada garumā aktīvi tika strādāts pie Balvu centrālās bibliotēkas veidotās **Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes** (<http://www.balvurcb.lv/kb>) pilnveidošanas. Vispirms te jāmin darbs, kas tiek ieguldīts šīs datu bāzes uzturēšanā. Tas ir – papildinot jau iepriekš ievietoto informāciju ar jaunākajiem datiem no laikrakstiem un laikabiedru informācijas un pievienojot klāt jaunas fotogrāfijas no pēdējā gada svarīgākajiem pasākumiem. 2012.gadā, pēc BIS „Alise” jaunās versijas instalēšanas aprīlī, nācās labot pievienotās avotu saites uz Novadpētniecības datu bāzi visiem datu bāzes ierakstiem, jo bija mainījusies adrese. Otrs virziens ir datu bāzes papildināšana ar jauniem ierakstiem. 2012.gadā datu bāze papildināta ar 90 jauniem ierakstiem un gada nogalē kopumā tajā bija 1006 informācijas vienības. 2012.gadā realizējot projektu „Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana”, tika vākta un gatavota informācija par garīgo dziesmu dziedātājiem četros pagastos Balvu, Rugāju un Viļakas novados. Datu bāze tika papildināta ar jaunu sadaļu „Garīgo dziesmu dziedātāji”, kurā ielikta informācija par 25 psalmu vadītājiem un vadošajiem garīgo dziesmu dziedātājiem. Vēl kultūrvēstures datu bāzei tika pievienota „Balvu reģiona enciklopēdija.Iestrādes”, kura sagatavota jau 2002.gadā un agrāk bija pieejama papīra formātā un diskā. Un kopš maija datu bāzē tiek veidots Ziemeļlatgales laikraksta „Vaduguns” arhīvs sākot ar 2009.gada novembri, kur var izlasīt visus laikraksta numurus PDF formātā. Jaunākie eksemplāri tiek pievienoti ar viena mēneša novēlošanos.

Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūras vērtējums

2012. gada februārī bibliotēkās veikta attālināta centralizēta jaunāko 3td projekta lietotāju datoru pārinstalācija, kur katram datoram uzinstalēta viena standartizēta programmatūras pakotne, lai ierobežotu datoru lietotāju patvaļu attiecībā uz programmu instalāciju uz 3td datoriem un nodrošina centralizētu pārvaldību.

2012.gadā ir pilnveidots WEB serveru (Balvu CB mājas lapa, Novadpētniecības datu bāze) tehniskais risinājums. Abu serveru uzturēšanai izmantota vizualizācijas tehnika, kas nodrošina divu serveru darbību uz vienas iekārtas. Pārveidots Internet satura filtrs Balvu centrālās bibliotēkas bērnu interneta pieejas punktam, kas ierobežo erotiska un vardarbīga satura materiālu aplūkošanu un bloķē atsevišķas tīmekļa vietnes.

Gada nogalē Balvu reģiona bibliotēkas saņēma dāvinājumu no KIS - 4 jaunus datorus VECTRON AK10.M27. Divi tika piešķirti Balvu centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļai, viens – Viļakas novada Rekavas bibliotēkai, vēl viens – Rugāju novada bibliotēkai. Rugāju novada bibliotēka 2012. gadā nekvalitatīvo multifunkcionālo iekārtu nomainīja pret jaunu printeri lietotāju vajadzībām. Pašvaldība šim mērķim piešķīra 300 latus. Printeri bija iespēja nopirkt lētāk un par ietaupīto naudu vēl iegādājās laminētāju. Tikaiņu bibliotēkā LEADER projekta ietvaros iegūto portatīvo datoru izmanto bibliotēkas apmeklētāji gan uz vietas, gan ir iespēja uz dienu paņemt uz mājām, ja vajag mācībām. Šeit ir arī iespēja noskatīties Latvijas televīzijas pārraides, klausīties mūziku un skatīties filmas, jo var izmantot arī DVD atskaņotāju. Skujietnieku bibliotēkā 2012. gadā par budžeta līdzekļiem iegādātā jauna un kvalitatīvā multifunkcionālā iekārta. Vecumu bibliotēkai 2012. gadā tika nopirkts jauns krāsu printeris, kas ar Bibliotēku atbalsta dienesta speciālistu palīdzību tika pieslēgts visiem lietotāju datoriem. Upītes bibliotēkā iegādāts augstas izšķirtspējas skeneris, kur iespējama gan parastā skenēšana, gan arī fotofilmiņu un diapozitīvu skenēšana.

2011. gadā „Trešā tēva dēla” ietvaros tika veikta publisko bibliotēku ietekmes un vērtības, pētījumu (aptauja) dalībniekiem, kur bibliotēku lietotājiem bija iespēja piedalīties loterijā. Piedaloties aptaujā, Vectilžas pagasta bibliotēkas lietotāja Inga Misāne laimēja loterijā – balvu – 3td datorsomu.

6. Novadpētniecības darbs

Baltinavas novads

Baltinavas novada bibliotēk uzmanību pievērš latgaliešu kultūras mantojuma popularizēšanai. Tiek vākti materiāli par etnogrāfisko ansambli (vadītāja Antoņina Krakope) un dramatisko ansambli „Palādas” (vadītājas Anitas Ločmele). 25. martā, sadarbojoties Baltinavas novada muzejam, Baltinavas vidusskolai, arī Baltinavas Kristīgās skolas skolotājiem, tika rīkota tikšanās ar represētajiem baltinaviešiem, kurā skanēja dzeja skolēnu lasījumā, represiju dalībnieki dalījās atmiņās, tika izveidota prezentācija, bija skatāmi skolēnu zīmējumi. Tāpat arī Baltinavas vidusskolas 11. klases skolēni veica pētījumu par vecajām ēkām Baltinavas ciematā, kas kurā ir kādreiz atradies. Arī bibliotēkā aktīvi iesaistījās šajā

darbā, iesakot skolēniem pie kādiem vecajiem cilvēkiem vajadzētu iegriezties, lai iegūtu informāciju. Kopā ar muzeju tika organizēta izstāde-pasākums Baltinavas bijušajam prāvestam P. Apšīnikam, kurā tika nolasīts referāts par viņa dzīvi, skanēja dziesmas etnogrāfiskā ansambļa izpildījumā un tika lasīta viņa dzeja. Dzejas dienu ietvaros Baltinavas vidusskolā notika tikšanās ar novadnieku dzejnieku Albertu Ločmeli. Mākslas skolas audzēkņi iepazinās ar dzejnieka Antona Slišāna dzeju, bērni izvēlējās dzejoli, kuru ilustrēt. Tad zīmējumi tika uzlikti bibliotēkā un izsludināts konkurss "Kurš atminēs pareizo dzejoli pēc zīmējuma? ". Pasākums noslēdzās ar tikšanos ar Antona Slišāna dēlu Andri Slišānu. Bibliotēkas vadītāja veido arī gadagrāmatu par notikumiem, aktualitātēm bibliotēkas dzīvē, kas būs kā bibliotēkas vēstures pētniecības pamats nākotnē.

Balvu novads

Balvu centrālās bibliotēkas organizētais Latgales folkloras vākuma konkurss Apleicīnē², deva ierosmi pagastu bibliotēkām vākt un apkopot materiālus par savas dzimtas vietas folkloru. Tilžas pagasta bibliotēkā 2012. gadā tika uzsākts nopietns darbs pie pagasta folkloras vākšanas un saglabāšanas. Vadītāja Ilze aptaujāja trīs teicējas, daudzu dziesmu zinātnieces: A. Avotiņu dzim. 1922. g., M. Gļaudu dzim. 1926. g., un B. Silaunieci dzim. 1926. g. Pierakstītās dziesmas apkopoja un iesniedza arī Latgales folkloras vākuma konkursam Apleicīnē². Arī Bērzpils pagasta bibliotēkā apkopoti 2007.-2010. gadā Bērzpilī pierakstītie teicēni, sakāmvārdi un parunas, un iesniegti folkloras vākuma konkursam Apleicīnē². Briežuciema pamatskolā sācis darboties latgaliešu pulciņš, ko vada skolotāja V. Kaša. Skolēni pēta savu dzimto valodu, vāc novadpētniecības materiālus. Bērni ar savu izstrādāto folkloras vākumu piedalījās Latgolys folkloras vākuma konkursā Apleicīnē², kas veltīts O. Slišāna piemiņai, kur saņēma arī balvu. Krišjāņu pagasta bibliotēkā 2012. gadā tika iekārtota novadpētniecības materiālu mape „Kā radies Krišjāņu pagasta nosaukums”. Mapē sakārtoja bērnu esejas par Krišjāņiem. Bērzpils pagasta bibliotēkā šajā gadā ievērojami papildināta materiālu mape „Dziedātāji Dieva godam”, sadarbojoties ar Balvu CB, kas papildināja Kultūrvēstures datubāzi ar ziņām par Bērzpils pagasta garīgajiem dziedātājiem. Briežuciema pagasta bibliotēkā izveidotas divas jaunas mapes :

- Mūsu novadnieks Teodors Sīlis,
- Mēs lepojamies... / par mūsu pagasta ļaudīm/.

Aizvadītā gada septembrī uz Vīksnas bibliotēku atbrauca viesņa no Rīgas – Lilija Mārtinsons, 20.gs.pirmās puses Vīksnas pagasta iedzīvotāja, uzņēmēja Eduarda Kalbasa mazmeita. Tāpat Vīksnas pagasta bibliotēka skolēni dāvina pētniecisko darbu kopijas, kuriem ir kāda saistība ar Vīksnas pagasta vēsturi vai ģeogrāfiju. Aizvadītajā gadā bibliotēka saņēma Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņa Agra Keiseļa interesanto darbu „Padomju saimniecība Vīksnas pagastā”. Balvu centrālajā bibliotēkā, sadarbībā ar Ziemeļlatgales laikrakstu „Vaduguns”, katru mēnesi visa gada garumā tika organizēts konkurss „Prātnieks”, kurā jautājumi ir par Ziemeļlatgales vēsturi un kultūrai svarīgām tēmām. Izstādes „Vītvardi – paguotnislīcinīki” laikā Novadpētniecības lasītava bija pārtapusi par Noslēpumu kambari, kur katrs interesents varēja izzināt pagātnes noslēpumus, ko sevī slēpj vietvārdu etimoloģijas. Novadpētniecības elektroniskais katalogs šogad tika papildināts kopumā par 665 vienībām ar analītiskajiem bibliogrāfiskajiem aprakstiem no periodiskajiem izdevumiem. Kā arī pievienoti fotogrāfiju apraksti no Jura Pušpura privātās kolekcijas par Balviem. Pavisam izveidoti 60 ieraksti ar anotācijās pievienotajām skenētajām fotogrāfijām. Balvu centrālajā bibliotēkā veikts nozīmīgs darbs dokumentu digitalizēšanā. Balvu Novada muzeja darbiniece izstrādāja mācību noslēguma darbu „Ziemeļlatgalē savāktās pasakas un teikas prof. Pētera Šmita sastādītajā izdevumā „Latviešu tautas teikas un pasakas””. No piecpadsmit Pētera Šmita krājumiem atlasīja Balvos un apkārtnē pierakstītās pasakas un teikas. Izdarītais darbs ir apjomīgs un vērtīgs, tāpēc ar autores atļauju viņas atlasīto materiālu digitalizējām. Apjomīgais materiāls (566 lappuses teksta) ir pieejamas lasītājiem Novadpētniecības lasītavā. Gatavojot virtuālās izstādes elektroniskajam informācijas stendam - „Pieminekļi”, „Kārlis Ozoliņš”, „Baznīcas”, „Latgolys dvēselis tulkam Mikeļam Bukšam -100!”, „Kultūras tūrisms Balvu apkārtnē”, digitalizētas 128 fotogrāfijas.

Rugāju novads

Rugāju novada bibliotēka gada nogalē no novadnieka Paula Kļaviņa saņēma dāvinājumā grāmatu „Gaismas akcija”. Vēl viens dāvinājums no vietējās kopienas un resursu centra „Skreine” - krāšņs buklets „Rugāju novada lauku labumi”. Bibliotēkā tika organizēts dzejoļu krājuma „Mīlestības spārnos” prezentācija, kurā lasāmi arī vietējās autores Ivetas Uršuļskas dzejoļi. Aktīvi strādāts pie novadpētniecības materiālu popularizēšanas Lazdukalna bibliotēkā:

- Sagatavots plašs materiālu klāsts par Beņislavas etnogrāfisko ansambli Rēzeknes augstskolas datu bāzei par Latgali,

- Mape „Hokejs Lazdukalnā” izmantota informatīvo stendu sagatavošanai gatavojoties svinībām - hokejam Lazdukalnā 25. gadadiena,
- Par ievērojamiem cilvēkiem, kas dzīvojuši un dzīvo Lazdukalna pagastā – materiāls sagatavots Rugāju muzejam,
- Vākta un apkopota informācija par Beņislavas ciema apdzīvotību – viensētām pagājušā gadsimta 30. – 40 . gados,
- Sagatavota informācija par Lieparu pamatskolu,
Par Augustovas baznīcas mācītājiem Beķeri un Liepnieku.

Skujetnieku bibliotēkā regulāri tiek uzliktas izstādes, kas popularizē savāktos novadpētniecības materiālus (piemēram, „Beņislavsku dzimtas pēdas Lazdukalna pagasta vēsturē”, „Kolhozs Silaine -darbi un ļaudis”, „Dziedājumi Dievmātes godam”-par maija dziedājumiem pie krucifiksiem Skujetniekos un Garaissilos), atzīmējot Augustovas baznīcas 170, bibliotēkā tika uzlikta izstāde „Augustovas baznīcai-170” unnotika pasākumi gan kopīgi ar Lazdukalnabibliotēku, gan Eglaines pamatskolas kolektīvu-piemēram, muzikāli izzinoša pēcpusdiena „Ar Dzimtenes sajūtu krūtīs”, gandrīz pastāvīgi ir izliktas bibliotēkas lasītāju darinājumu izstādes un vaļaspriekus atspoguļojošas izstādes (adījumu izstāde „ No vecāsmātes pūra lādes”, bērnu rokdarbu izstāde „Ciku caku caku”). Arī pagasta rīkotajos pasākumos tiek popularizēti novadpētniecības materiāli. Dzejas dienu noslēguma pasākumā „Pie kamīna” pagasta radošie cilvēki paši lasīja savu dzeju, esejas, stāstus un daudzi savas pierakstu klades uzticēja bibliotēkai, kuras tika pievienotas mapei „Mēs lepojamies”.

Viļakas novads

Viļakas novada bibliotēkas apmeklētājiem janvārī bija iespēja tikt ar novadpētnieku, tulkotāju un Balvu novada literātu Leonardu Rakicki. Pasākums sākās ar Tēvreizi un uz šo kristiešu lūgšanu Leonards Rakickis, kas pats ir aktīvs kristīgās dzīves popularizētājs, aicināja arī tikšanās dalībniekus. Leonarda izsmelošais un plaši izvērstais stāstījums par vecāko Latgales dzejnieci Konstanci Benislavsku un Benislavsku dzimtu, klātesošajiem bija liels pārsteigums, jo tik dziļu pētījumu par sava novada vēsturi pirms divsimt un vairāk gadiem, no novadpētniekiem dzirdēt ir liels retums.

Jūnijā Viļakas novada bibliotēkā pulcējās konkursa laureāti, dalībnieki un visi interesenti, kur notika konkursa „Mūsu tautas taisnība nav ieročos, bet dievišķā mīlestībā” noslēguma pasākums. Radošo konkursu, kurš bija veltīts M.Bukša 100 gadu jubilejai, izsludināja idejas autori - Viļakas Valsts ģimnāzijas 9.-10.kl. skolēni, sadarbībā ar Izglītības, kultūras un sporta nodaļu. Konkursā piedalījās 24 dalībnieki vecumā no 8 līdz 52 gadiem.

Rekavas bibliotēkā gada pēdējā mēnesī - decembrī tika uzsākts rokdarbu izstāžu cikls ar nosaukumu „Ikdienas prieks svētku noskaņai”, kas turpināsies arī 2013. gadā. Izstādes mērķis- iepazīt pagasta rokdarbnieces, viņu darbus. Parāli izstādei tiek pierakstītas autoru biogrāfijas, kas tiks apkopotas mapē par pagasta aktīvākajām rokdarbniecēm.Upītes bibliotēkā 2012. gada galvenais darbs bija sakārtot, apzināt Antona Slišāna lielo darbu- sakārtot viņa novadpētniecības materiālus un darīt zināmus, pieejamus citiem. Daudz informācijas ir publicēts mājas lapā bibliotekas.lv/upite/ ka arī ļoti daudz informācija tika sniegta studentiem no Rēzeknes, Balviem, Baltinavas, Rīgas, gan par pašu Antonu, gan citiem ar mūs puses saistītiem novadpētnieciskiem materiāliem. Pati bibliotekāre ar informāciju daudz palīdzēja Rēzeknes Augstskolai, kura gatavo enciklopēdijas studentiem. Bibliotēkas vadītāja pati piedalījās 3 semināros un runāja par Antonu Slišānu. Upītes bibliotēkā latgaliešu literatūra tagad izkārtota atsevišķā istabā, kur cilvēkiem patīk ienākt un aplūkot- jo tur katru mēnesi tiek godināts kāds latgaliešu izcelsmes izcils cilvēks, kā arī, tur ir Antona Slišāna mazs piemiņas stūrītis, kur var aizdegt svecīti, pasēdēt,

padomāt, aprunāties, sakārtot domas. Pasākumi Upītes bibliotēkā: Februārī viens no lielākajiem notikumiem bija „Lai īdadzam svecas, lai dzīdim, Par nuokūtnes sapnim...”, sabiedriskajam, izglītības un kultūras darbiniekam, kordirigentam, rakstniekam Ontonam Matvejānam -75. Bibliotēkā bija apskatāmas viņa grāmatas, kā arī baznīcā tika nolasīts grāmatu apskats un koris speciāli veltīja koncertu izcilajam kordirigentam un dziesmu autoram. Aktīva dalība tika ņemta arī Kūkovas novada folkloras svētkos, ar lielo nosaukumu PUTNI, bet Upītē „Lidu, lidu vanadzini”. Jo tieši arī šajā dienā tika atklāta fotoizstāde, kura veltīta tam, ka Upītē tieši pirms 40 gadiem marta pirmo reizi tika aizsākta tradīcija- izlikt fotoizstādes. Šo tradīciju aizsāka Antons Slišāns, bet fotomākslinieks Peteris Skangalis kopā ar skolotāju I. Romku un S. Matisāni mūs priecēja ar savām bildēm. Skangalis bija izlicis tieši tās bildes, kas bija pirms 40 gadiem. Fotomākslai Upītē ir liela nozīmē, šajās telpās, kur tagad atrodas bibliotēka, agrāk bija kolhoza kantoris un uzgaidāmajā telpā katru gadu varēja apskatīt dažādas fotogrāfijas un no tā laika Antonam saglabāts atsauksmju žurnāls, kur var izlasīt par katru fotoizstādi, un Antons šo tradīciju uzturēja katru gadu. Septembris ir arī Meilys aiļu i dzīsmu festivala „Upītes uobeļduorzs” mēnesis. Bibliotēkā bija apskatāma to dzejnieku grāmatu izstāde, kuri 11 gadus jau ir bijuši Upīte. Apmeklētāji varēja iepazīties ar dzejnieku biogrāfiju, dzeju neklātienē un tad pasākuma laika arī klātienē. Novembrī 100 gadu jubileja bija arī izcilajam keramiķim Antonam Ušpelim, kad bibliotēkā kopā ar mazākajiem bērniem iejutās „keramiķu” lomās, kaut tikai šoreiz no plastilīna, veidojot dažādus tēlus. Decembris -Antona Slišāna dzimšanas dienas mēnesis bija veltīts Antonam. Bērni varēja iepazīties ar Antona visām bērnu grāmatām, bija iespēja krāsot zīmējumus no Antona krāsojamajām dzejoļu grāmatām. Pieaugušie varēja iepazīties ar literatūrzinātnieku un pētnieku rakstiem par Antonu Slišānu. Vecumu bibliotēkas vadītāja novadpētniecības fondu papildinājusi ar vērtīgiem materiāliem par novadnieci Lidiju Juksi. Tapšanas stadijā tika nobildēts sporta un atpūtas komplekss „Borisova”. Žīguru bibliotēka lepojas ar Žīguru Meža muzeja vadītājas Annas Āzes veikumu meža pētniecībā un sava darba popularizēšanā. Lasītājiem tiek piedāvātas viņas sarakstītās grāmatas “Medību tradīcijas Latvijā”, “Zīdītājdzīvnieki Latvijā”, “Iepazīsti kokus, krūmus, puskrūmus, sīkrūmus un liānas”. Vasaras mēnešos, kad Žīgurus apmeklē tūristi no citām Latvijas vietām, viņi, apmeklējot bibliotēku, iepazīstas ar Annas veikumu un vēlas apmeklēt arī Meža muzeju.

7.Projektizstrāde

Pārskata gadā reģiona bibliotēkas pastāvīgi un sekmīgi sagatavoja vairākus projektus. Tos iesniedza VKKF, SEB bankai, Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstības (ELFLA) atklātā LEADER projektu konkursam, HIPO fondam, Lauku atbalsta dienestam. Balvu centrālajai bibliotēkai pārskata periodā izstrādāti un projektu konkursos iesniegti 7 projektu pieteikumi, no kuriem atbalstu guvuši 5 projekti:

1. *KKF Latgales kultūras programmas projekts „Latgolys folklorys vuokuma konkurss „Apleicīne 2”*

Jau otro gadu tika organizēts konkurss ”Apleicīne2” ar mērķi apzināt un atbalstīt Latgales novada cilvēkus, kas vāc, popularizē un saglabā Latgales folkloru jebkāda izpausmē. Konkurss notika no augusta līdz 30.novembrim. Darbus iesniedza 6 dalībnieki no Viļakas, Balvu, Kārsavas novadiem. Konkursa kopējais vākums ir 1453 folkloras vienības. Tāpat kā iepriekšējā gada konkursā vislielākais bija mīklu pienesums. Četri labākie darbi publicēti bibliotēkas kultūrvēstures datubāzē www.balvurcb.lv/kb.

2. *KKF Latgales kultūras programmas projekts „Ceļojoša izstāde „Latgolys dvieseles tulkam Mikeļam Bukšam 100”*

Projekta mērķis bija veidot izpratni par latgalisku kultūrvidi Latgalē kā latviskas Latgales galveno iezīmi, savu darbību balstot virsuzdevumā - paplašināt informācijas pieejamību par Latgales kultūras un vēstures svarīgajiem jautājumiem. Sadarbojoties Balvu centrālajai bibliotēkai, Rēzeknes kultūrvēstures muzejam un Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, izveidota vērienīga, saturiski un vizuāli pievilcīga ceļojošā izstāde par Mikeļa Bukša dzīvi un darbību. Pirmā izstāde izlikta Rēzeknes muzejā (to apmeklēja 624 cilvēki), pēc tam to varēja apskatīt Rīgā Latvijas nacionālajā bibliotēkā (LNB statistika-204 apmeklētāji), no 23. novembra tā aplūkojama Novada muzejā. Izstāde, pēc projekta termiņa beigām, ceļos uz Viļakas novada bibliotēku, Baltnavas pagasta muzeju un citiem Latvijas novadiem.

3. *KKF projekts „Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana”*

Projekta realizācijas rezultātā, Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāze tika papildināta ar jaunu sadaļu „Garīgo dziesmu dziedātāji”, kurā apkopota savāktā un sagatavotā informācija par garīgo dziesmu dziedātājiem. Šobrīd datu bāzē ir informācija par 25 cilvēkiem no Balvu novada Bērzpils pagasta, Rugāju novada Rugāju un Lazdukalna

pagastiem un Viļakas novada Upītes ciema. Projekta laikā apmeklēja un gatavoja informāciju gan par psalmu vadītājiem katrā konkrētā vietā, gan vadošajiem dziedātājiem, kurus parasti minēja psalmu vadītāji. Tāpat tika papildināta informācija datu bāzes sadaļās „Maija dziedājumi” un „Psalmi (Saļmas)”.

4. KKF projekts „Tu raksti, es lasu”

Projekts tika realizēts no 1.septembra līdz 30.decembrim, kura laikā notika lasītāju tikšanās ar četriem literātiem:

- prozaiķi, dramaturģi, dzejnieci Ingu Ābeli;
- dzejnieci Annu Rancāni;
- rakstnieku Jāni Lejiņu un režisori Virdžīniju Lejiņu;
- latgaliešu dzejnieku un rakstnieku Valentīnu Lukaševiču.

5. KKF projekts „Balvu reģiona publisko bibliotēku grāmatu iepirkums”

Realizējot projektu, iegādātas grāmatas Balvu, Baltinavas, Rugāju, Viļakas novada bibliotēkām par kopējo summu 4986 ls.

Lasīšanas veicināšanas programmā ”Bērnu un jauniešu žūrija 2012” piedalījās 15 Balvu reģiona bibliotēkas un 3 skolu bibliotēkas.

Tilžas pagasta bibliotēka 2012. gada decembrī sagatavoja un iesniedza projektu „Atpūties ērti un pilnveido sevi!” SEB bankai. Projekta rezultāti tiek gaidīti.

Lazdukalna bibliotēka un Medņevas bibliotēka iesniedza projektus Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstības (ELFLA) atklātā LEADER projektu konkursa pasākumā „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā”. Projektu mērķis bija paplašināt bibliotēkās pieejamo pakalpojumu klāstu informācijas iegūšanai un brīvā laika pavadīšanai bibliotēkas apmeklētājiem, iegādājoties jaunu aprīkojumu un mēbeles. Lazdukalna bibliotēkā realizēts projekts „Inventāra iegāde Lazdukalna bibliotēkai pagasta iedzīvotājiem piedāvāto pakalpojumu attīstībai un pilnveidošanai”. Projekta kopējās izmaksas 610ls, ELFLA nodrošināja 90% finansējumu jeb 450ls, pašvaldība nodrošināja līdzfinansējumu 10% apmērā - 50ls un sedza projekta neattiecināmos izdevumus jeb PVN likmi- 110ls. Projekta ieguvumi - atrisinājusies problēma par lasītāju vietām bibliotēkā, tagad pēcpusdienās, kad bibliotēku apmeklē visvairāk bibliotēkas lietotāju ir pietiekošs vietu skaits lasītavā, lai lasītu presi, meklētu vajadzīgo informāciju literatūrā.

Projekta realizācijas gaitā iegūtās mēbeles un televizors ar DVD lasītāju

Medņevas bibliotēkā 2012. gadā tika realizēts projekts „Aprīkojuma iegāde un brīvā laika dažādošana Medņevas bibliotēkā”. Projekts tika atbalstīts un tā realizācijas rezultātā tika iegādātas jaunas mēbeles: pieci grāmatu plaukti un TV galdiņš, četri pufi, televizors un DVD. Projekta kopējās izmaksas 605 ls, projektu ar 446,31ls atbalstīja ELFLA, līdzfinansējumu nodrošināja un PVN likmi samaksāja Viļakas novada dome. Pēc projekta realizācijas bibliotēkā ir radusies iespēja skatīties Latvijas televīzijas raidījumus, filmas un animācijas filmiņas bērniem. Izmantojot DVD, rīkot prezentācijas, demonstrējot uzskatāmos materiālus uz televizora ekrāna. Ir uzlabojies bibliotēkas vizuālais noformējums, paplašinājusies telpa, palielinājies lasītājiņu skaits.

Medņevas bibliotēkā pēc projekta realizēšanas.

Upītes bibliotēkas vadītāja iesniedza savu projektu HIPO fonda izsludinātajā projektu konkursā „Mēs paši”, bet neguva atbalstu.

8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums

Balvu centrālā bibliotēka ir metodiskā darba pārraudzītāja un koordinētāja Balvu reģiona bibliotēkām. Balvu centrālās bibliotēkas kā metodiskā centra veiktie darbi:

- Vērienīgu republikas un reģiona mēroga pasākumu un konkursu pārraudzība:
- Konkurss „Pagasta bibliotekārs – gaismas nesējs”;
- Drošs internets;
- Pasaule tavā bibliotēkā;
- Latvijas Bibliotēku nedēļa;
- Iesaistīšanās projektā „Bērnu un jauniešu žūrija 2012” un tā darbības koordinācija;
- Iesaistīšanās konkursā „Lielā lasītāju balva 2011” – rezultātu apkopošana par visa reģiona bibliotēkās lasītākajām grāmatām;
- Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa u.c.
- Metodisko materiālu (arī e-dokumenti), aktuālas informācijas nodošana publiskajām, ja temats varētu ieinteresēt, arī skolu bibliotēkām.
- Statistikas ziņu un bibliotēku darba teksta pārskatu apkopošana par pašvaldību publiskajām bibliotēkām – gada sākumā. Statistikas datu apkopošana, pārraudzība par datu ievadīšanu Latvijas Kultūras kartē, teksta atskaites sagatavošana – rezumējums par darbu publiskajās bibliotēkās aizvadītajā gadā, darba attīstības dinamikas noteikšana.
- Informatīvā saikne ar pašvaldību bibliotēkām – aktuālas informācijas nodošana kārtējos semināros, tikšanās reizēs, bibliotēku apmeklējumos, kā arī metodiski konsultatīvās palīdzības sniegšana Balvu reģiona pašvaldību bibliotēku darbiniekiem elektroniski un telefoniski.
- Iesaistīšanās dažādās aptaujās - nepieciešamo datu par pašvaldību publiskajām bibliotēkām savākšana, apkopošana un iesniegšana.

Bibliotekāru kvalifikācijas paaugstināšanai, 2012. gadā Balvu centrālā bibliotēka organizēja trīsseminārus un kultūrvēsturisko studiju braucienu uz Krieviju.

Tab.nr.13. Balvu centrālās bibliotēkas organizētie semināri un kultūrvēsturiskās studijas reģiona bibliotēku darbiniekiem

<i>N.p.k.</i>	<i>Norises vieta, laiks</i>	<i>Organizētājs</i>	<i>Pasākuma nosaukums</i>	<i>Dalībnieki</i>
1.	Balvu centrālajā bibliotēkā 18.04	Balvu centrālā bibliotēka un LNB Konsultatīvais centrs	Seminārs Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem, sadarbībā ar LNB	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki

2.	Krievijā, Pleskavas apgabalā 2.-3.06.	Balvu centrālā bibliotēka	Kultūrvēsturiskās studijas Krievijā	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki
3.	Balvu centrālajā bibliotēkā 19.09.	Balvu centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki
4.	Viļakas novada bibliotēkā 21.11.	Balvu centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki

18.aprīlī tika organizēts seminārs sadarbībā ar LNB konsultatīvo centru. 21.novembrī notika Balvu reģiona publisko bibliotēku darbinieku izbraukuma seminārs Viļakas novada bibliotēkā.

Balvu centrālā bibliotēka visiem Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem 2.-3. jūnijā organizēja Kultūrvēsturiskajās studijas uz Krieviju. Brauciena mērķis- iepazīties ar Pleskavas bibliotēku darbu novadpētniecības jomā un piedalīties Puškina dzejas svētkos. Bija interesanti iepazīties ar Krievijas bibliotēkām un to attīstību. (Skat. attēlos)

Pagastu bibliotēku darbinieki atzīst, ka daudz ierosmes darbam dod bibliotekāru dalīšanas pieredzē par notikušajiem pasākumiem. Neatsverams, protams, ir arī kopā būšanas faktors, it sevišķi tagad, kad bijusi Balvu rajona teritorija sadalīta četros novados.

Balvu centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja Anita regulāri uztur sakarus ar pagastu bibliotēkām ar e-pasta starpniecību: informē par semināriem, kursiem, par svarīgākajiem notikumiem, izsūta bibliotēkām izdevniecību jaunumu sarakstus, kalendārus par svinamām dienām. Pagastu bibliotēku darbinieki uzskata, ka šī informācija ir ļoti nepieciešama, jo pašiem katru dienu nav jāmeklē mājas lapās jaunākā metodiskā informācija, un tas ietaupa darba laiku.

Pagastu bibliotekāriem regulāri tiek sniegtas konsultācijas gan pa e-pastu, gan telefoniski, gan klātienē- sarunāspār bibliotēkas krājuma pārbaudi, norakstīšanu, seriālizdevumu uzskaiti, lasītāju, interneta lietotāju reģistrācijas uzskaiti, par Latvijas digitālās kultūras kartes aizpildīšanu un citiem jautājumiem. Martā tika apmeklēta Kubulu pagasta bibliotēka, lai pārbaudītu iepriekšējā apmeklējuma reizē uzdoto darba uzdevumu izpildi. Oktobrī un novembrī Balvu centrālās bibliotēkas darbinieki – metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja Anita Zača, lietotāju nodaļas vadītāja Ingrīda Supe un bērnu literatūras nodaļas vadītāja Ligita Pušpure, kā arī datorspeciālists Guntis Laicāns apmeklēja visas Balvu reģiona bibliotēkas, kur pārbaudīja bibliotēku darbu un sniedza metodiskos norādījumus par darba uzlabojumiem. Balvu centrālās bibliotēkas BIS ALISE administratore divu dienu izbraukumā Rugāju novada bibliotēkā apmācīja Rugāju novada pagastu un skolu bibliotekāres darbā ar Alisi.

Viļakas novada bibliotēka, kā sava novada bibliotēku konsultatīvais centrs, kopā ar pagastu bibliotēkām organizēja izbraukuma tikšanās trīs Viļakas novada bibliotēkās- Vecumos, Kupravā, Rekavā. 3. aprīlī Vecumu bibliotēkā notika izbraukuma seminārs, kas bija ne tikai iepazīšanās ar Vecumu bibliotēku, bet arī kultūrvēsturiskās studijas pa Vecumu pagastu. Ar Marienhauzenas muižai kādreiz piederošās Borisovas foļvarkas (pusmuižas) vēsturi iepazīstināja Tautas nama vadītāja I. Kokoreviča. Tad publisko bibliotēku vadītāji devās ekskursijā uz Mežvidu pamatskolu. Bibliotekārēm tika dota iespēja iepazīties ar izsmalcināta rokdarba – kvīlinga pamatprincipiem. Nodarbības vadīja pagasta iedzīvotāja Aļona Petrova.

25. maijā Kupravas bibliotēkā notika tikšanās Viļakas novada bibliotēku vadītājiem un bibliotekāriem. Semināra sākumā iepazīnās ar b-kas telpu iekārtojumu, ar b-kas, pagasta vēsturi. Tika pārrunātas darba problēmas, arī par Medņevas bibliotēkas vadītājas Anitas aktivitātēm projektu īstenošanā, Upītes bibliotēkas vadītājas Mārītes gatavošanos akreditācijai. Par gatavošanos 1. jūnijam- latgaļu kultūrvēsturnieka un valodnieka M. Bukša jubilejas atceres pasākumiem novadā. Sekoja praktiskās nodarbības vizuālajā mākslā, ko vadīja bijusī skolotāja J. Vrubļevska. Klātesošie semināra dalībnieki apgleznoja krūzītes un šķīvīšus. Tika apskatīta arī Kupravas pamatskola. Augustā Viļakas novada bibliotēku vadītāju un bibliotekāru izbraukuma seminārs notika Rekavas bibliotēkā. Seminārā bibliotekāres uzzināja par novitātēm publisko bibliotēku darbā un noklausījās Vecāku žūrijas grāmatu apskatu. Klātienē tika apskatīta atjaunotā M. Bukša piemiņas vieta Plešovas ciemā, Rekovas ciemā tika apskatīta jaunuzceltā Šķilbēnu Sāpju Dievmātes Romas katoļu baznīca. No 2011. gada vasaras baznīcā ir atvērta garīgās literatūras bibliotēka un skatāma pastāvīga liturģisko lietu ekspozīcija. Iepazīts dabas parks „Balkanu kalni” ar savu īpašo garšvielu dārziņu.

Rugāju novada bibliotēkudarbinieces 2012. gadā piedalījās trīs Rugāju novada kultūras darbinieku semināros. Uz pirmo semināru visi pulcējās Lazdukalna tautas namā. Otrajā seminārā martā Rugāju tautas namā visi kopīgi atskatījās un analizēja aizvadītajā gadā veiktos darbus. Kopā ar CB direktori Rutu Cibuli, tika analizēti bibliotēku darba rādītāji 2011. gadā. Radošajā darbnīcā tika gatavoti konfekšu pušķi. Jūnijā notika kultūras nodaļas darbinieku sanāksme Rugāju novada muzejā. Pēc vasaras darbu apspriešanas, muzeja vadītāja piedāvāja praktisko nodarbību kā no dabas materiāliem izgatavot krāšņas ziedu vāzes. Oktobrī uz ārkārtas sanākumi pulcējās Rugāju novada bibliotekāri. Sanāksmes galvenā tēma bija ALISE ieviešana Rugāju novada bibliotēkās. Jau trešo gadu Rugāju bibliotēkas vadītāja organizē pieredzes apmaiņas braucienus novada kultūras darbiniekiem un bibliotekāriem. Šogad tas bija pa Vidzemi - apmeklēja Matīšu bibliotēku, Mazsalacas bibliotēku un Kultūras centru, Brenguļu bibliotēku. Darbinieki dalījās savā darba pieredzē, pastāstīja par savām veiksmēm un problēmām, kā norit sadarbība ar vietējām pašvaldībām. Brauciena laikā tika apmeklēts arī Zilais kalns un divi muzeji Mazsalacā.

9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Balvu reģiona bibliotēkās telpu stāvoklis kopumā ir labs. Pārskata gadā netika veiktas telpu un ēku rekonstrukcijas, un kapitālie remontu. Vairākās bibliotēkās ir notikuši nelieli remontdarbi. Rekavas bibliotēkā, pateicoties novada domes finansējumam un Rekavas vidusskolas darbinieku atbalstam, vasarā tika nedaudz uzlabots bibliotēkas telpu vizuālais koptēls, veicot grīdas seguma nomaiņu ieejas koridorā, datortelpā un grāmatu abonementa telpā. Kupravas bibliotēkā 2012. gadā tika izkrāsota kāpņu telpa, pieliktas kāpņu margas. Rugāju novada bibliotēkā tika veikts krāsns remonts. 2013. gadā ir paredzēts bibliotēkas ēku pieslēgt centrālapkurei un veikt kosmētisko remontu. 2013. gadā Bērzkālnes pagasta bibliotēkas telpās ir paredzēts remonts. Bērzpils pagasta bibliotēkā 2013. gadā plānots tualetes remonts. Balvu centrālās bibliotēkas piebūves tehniskās dokumentācijas sagatavošanai piešķirti 5490 ls. Ir sagatavotas visas dokumentācijas daļas.

Iekārtas, aprīkojums, apstākļi

Balvu novads

Briežuciema pagasta bibliotēkā 2012. gadā tika nopirkta jaunas žalūzijas diviem logiem -datoru telpā un aizkari četriem logiem- lasītāju apkalpošanas telpā. Vīksnas pagasta bibliotēka no Balvu centrālās bibliotēkas saņēma lietotu plauktu, ko pagasta galdnieks atjaunoja,- rezultātā novadpētniecības materiāli ir ieguvuši savu atsevišķu plauktu. Vīksnas pagasta pārvalde gada nogalē atļāva iegādāties grīdas celiņu abonementa telpā un paklājiņu pie vadītājas darba galda, lai saudzētu skaisto lamināta grīdu. Apmeklētāju ērtībām iegādātas 2 jaunas austiņas ar mikrofoniem lietošanai pie datoriem. Mazo apmeklētāju priekam bērnu stūrītim internetveikalā www.220.lv ar 50% atlaidi iegādāti 5 šobrīd modernie interjera priekšmeti – krāsaini pufi. Lai darītu bibliotēku košāku Ziemassvētku un Jaungada laikā, iegādāta jauna elektrisko lampiņu virtene, savukārt,- lai atvieglotu noformēšanas darbus – nopirkta jauna līmes pistole.

Rugāju novads

Līdz ar projekta „Inventāra iegāde Lazdukalna bibliotēkai pagasta iedzīvotājiem piedāvāto pakalpojumu attīstībai un pilnveidošanai”, realizāciju Lazdukalna bibliotēka ir ieguvusi 3 jaunus lasītavas galdus un 11 krēslus, televizoru, DVD lasītāju un žurnālu galdiņu.

Viļakas novads

Medņevas bibliotēkai par pašvaldības līdzekļiem tika iegādāti arī 10 ofisa krēsli, drēbju pakaramais. Žīguru bibliotēkā veikti uzlabojumi telpu labiekārtošanā pirmsskolas vecuma bērniem – pateicoties mūsu zviedru draugiem, ar jaunām rotaļlietām tika papildināts bērnu stūrītis. Viļakas novada bibliotēkai 2012.gadā tika iegādāts inventārs: žurnālu statīvs -170ls, skeneris svītrkodu nolasīšanai -61,00ls, grāmatu plaukti-83,24ls, drēbju pakaramie, saliekamie krēsli, žurnālgalds - 108,92ls. 2012.gadā Upītes bibliotēka ieguva pavisam citu izkārtojumu- tika ierīkoti iekaramie griesti, kas telpas padarīja gaišākas. Kā arī tika pārkārtotas telpas, izmainot funkcionalitāti. Tagad bibliotēkā ir 4 istabas:

- Antona Slišāna jeb Latgaliskā istaba, kur sakārtotas latgaliešu grāmatas, novadpētniecības, etnogrāfijas materiāli, tā ieturēta iekš Latgales karoga krasām;

- bērnistaba, kur tika sakārtotas grāmatas bērniem, jauniešiem, spēles, ir krāsaina- zaļa, brūna un 2 sienas tika nolīmētas ar pašu bērnu zīmējumiem;
- galvenā istaba, kur tika sakārtots viss pārējais bibliotēkas grāmatu fonds, pelēka ar akcentiem- sarkanu grīdu un vienu raibu sienu;
- izstāžu telpa daļa savu funkciju arī ka lasītava, kā arī sabiedriskais internetpunkts, jo tur atrodas 3 bibliotēkas datori. Telpa ir izkrāsota balta, jo baltā krāsa māksliniekiem, kas liek savas izstādes netraucē un neiespaido, tieši otrādi – rosina uz iztēli. Tika atjaunotas arī mīkstās mēbeles- krēsli, galdiņš, plaukti.

10. Bibliotēku personāls

Balvu centrālajā bibliotēkā 2012. gadā 10. aprīlī darbu uzsāka bibliogrāfe novadpētniecības lasītavā Sarmīte Vorza. No 2012.gada janvāra Upītes bibliotēka atsāka strādāt uz 0,75 lielu slodzivadītāja Mārīte Slišāne. Tilžas pagasta bibliotēkā ar 2012. gada 2. aprīli tika piešķirta 0,3 likme slodzes vecākā bibliotekāra amatam. Sakarā ar bibliotēku darbinieku došanos bērnu kopšanas atvaļinājumā, ir dažas izmaiņas kadros. Kopš 2012. gada vasaras Balvu CB komplektēšanas un apstrādes nodaļā, uz Gītas Paideres bērna kopšanas atvaļinājuma laiku, strādā Veneranda Auziņa. Ar 2012. gada 1.maiju Krišjāņu pagasta bibliotēkā sāka strādāt jauna darbiniece Sanita Sinele, kura ir pieņemta darbā uz iepriekšējās bibliotēkas vadītājas Inetas Ludboržas bērna kopšanas atvaļinājuma laiku. Žīguru bibliotēkā no 2012. gada 3. aprīļa uz bērna kopšanas atvaļinājuma laiku, bibliotēkas vadītāju Anastasiju Plačindu aizvieto Ginta Locāne. Uz 0,5 slodzi strādāja 2 bibliotēku darbinieki - Balvu pagasta un Kubulu pagasta bibliotēku vadītājas.

Lai pilnveidotu savas zināšanas, bibliotēku darbinieki arī šajā pārskata gadā ir apmeklējuši dažādus izglītojošus pasākumus.

Tab.nr.14. Balvu reģiona bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides

kursi, semināri, konferences,

tālākizglītības projekti 2012. gadā

<i>N.p.k.</i>	<i>Norises vieta, laiks</i>	<i>Organizētājs</i>	<i>Pasākuma nosaukums</i>	<i>Dalībnieki</i>
1.	Rīgā LNB	LNB Mācību	Kursi "Autoritatīvie ieraksti, to veidošana un autoritatīvo	Gita Paidere

	Mācību centrā, 2.02.	centrs	datubāzu nozīme informācijas meklēšanas procesā”	(Balvu CB)
2.	Rīgā, 6.02.	Eiropas komisijas pārstāvniecība Latvijā	ESIP koordinatoru seminārs	Ingrīda Supe (Balvu CB)
3.	Balvu tālākizglītības un cilvēkresursu attīstības centrā 28.02-22.08.	Balvu novada pašvaldība, Balvu tālākizglītības un cilvēkresursu attīstības centrs, Nodarbinātības Valsts Aģentūra	Mācību kurss „Aktiermeistarība, režija, skatuves runa” (150 stundas)	Aija Lesniece (Viļakas novada bibliotēka)
4.	Rīgā, LNB Mācību centrs, 29.02-25.04.	LNB Mācību centrs	Pamatkurss ”Bibliotekārais un informacionālais darbs bibliotēkā” (36 stundas)	Evita Sproģe (Rugāju novada bibliotēka)
5.	Valmieras bibliotēkas reģionālajā mācību centrā, 5.-6.,12.03.	Valsts aģentūra ”KIS”	Mācību kurss „Bibliotēkas interesu pārstāvniecība”	Ruta Cibule, Anita Zača, Ingrīda Supe, Ligita Pušpure (Balvu CB)
6.	Balvu centrālajā bibliotēkā, 7.,8.,15.,20.03.	Valsts aģentūra ”KIS”	Mācību kurss „Bibliotēkas interesu pārstāvniecība”	Balvu reģiona pagastu bibliotēku vadītāji
7.	Balvu centrālajā bibliotēkā 13.,14.03.	Valsts aģentūra ”KIS”	Mācību kurss „Bibliotēkas interesu pārstāvniecība”	Balvu centrālās bibliotēkas bibliotekāri
8.	Rīgā, Latvijas Universitātē, 11.04	Latvijas Bibliotekāru biedrība, LNB	Latvijas bibliotekāru 15. konference „Bibliotēka aiz bibliotēkas: integrācija, inovācijas un informācija visiem”	Anita Zača (Balvu CB), Rugāju novada bibliotēku darbinieki
9.	Rīgā, Agrārās ekonomikas institūtā, 25.04.	Izglītības un attīstības centrs ”EGO”	Kursi ”Improvizācijas spēļu metodikas izmantošana bibliotekāra darbā”	Inese Supe (Balvu CB)
10.	Viļakas novada domē, 3.05-17.12.	Viļakas novada dome	Apmācībās „Mācību gads zināšanu pilnveidei ES fondu apgūvē Viļakas novada darbiniekiem” (120 stundas)	Viļakas novada bibliotēku darbinieki

11.	Rīgā, Eiropas Savienības mājā, 11.05.	LNB Bērnu literatūras centrs	Bērnu literatūras un bibliotēkārā darba zinātniski praktiskā konference „Literatūra, teātris un mūzika bērniem”	Ligita Pušpure (Balvu CB)
12.	Kuldīgas Galvenajā bibliotēkā, 22.-23. 05	LNB Konsultatīvais centrs	Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru 2012. gada pavasara sanāksme	Ruta Cibule (Balvu CB)
13.	Rīgā LU HZF, 5.-6.10.	LU	5.Starptautiskā latgalistikas konference	Sarmīte Vorza, Ruta Cibule (Balvu CB)
14.	Rīgā, Ziemeļu Ministru padomes birojā, 12.10.	Ziemeļu Ministru Padomes birojs	Informatīva tikšanās „Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļa-2012”	Anita Zača (Balvu CB)
15.	Rīgā LNB Konsultatīvajā centrā, 17.10.	LNB Konsultatīvais centrs	Izglītojošs seminārs ”Novadpētniecības darbs bibliotēkā”	Sarmīte Vorza (Balvu CB)
16.	Rīgā LU Sociālo zinātņu fakultātē, 26.10.	Sociālo un politisko pētījumu institūts	Seminārs „Latvijas atmiņu institūciju veidotās digitālās kolekcijas”	Ināra Bobrova
17.	Rīgā LNB Konsultatīvajā centrā 31.10	LNB Konsultatīvais centrs	Izglītojošs seminārs publisko bibliotēku krājuma komplektēšanas speciālistiem Rīgā	Anita Zača (Balvu CB)
18.	Rīgā, Latviešu Biedrības namā 1.11.	Biedrība ”Eiropas kustība Latvijā”	ES informācijas sniedzēju forums ”ES komunikācijas darbnīca- idejas un risinājumi”	Ingrīda Supe (Balvu CB)
19.	Salaspils novada bibliotēkā, 7.11.	LNB Konsultatīvais centrs	Reģionu galveno bibliotēku direktoru rudens sanāksme	Ruta Cibule (Balvu CB)
20.	Rīgā, 5.12.		Konference „Līderi par bibliotēkām: 119+119”	Ruta Cibule, Rugāju novada bibliotēku darbinieki
21.	Rīgā LNB Konsultatīvajā centrā,12.12.	LNB Konsultatīvais centrs	Seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem	Anita Zača (Balvu CB)
22.	Rēzeknes augstskolā, 10.-25. 08.	Rēzeknes Augstskolas Mūžizglītības centrs	Neformālās izglītības programma „ Latgales kultūrmantojuma apguve skolā” (36 stundas)	Mārīte Slišāne (Upītes bibliotēka)

2012. gada martā visas Balvu reģiona bibliotēku vadītājas kopā ar saviem atbalstītajiem no pagastu pārvaldēm un citām institūcijām apmeklēja kursus "Bibliotēku interešu pārstāvniecība". Apmācībās piedalījās arī visi pārējie bibliotēku darbinieki.

11. Finansiālais nodrošinājums

Ministru kabineta noteikumi paredz, ka līdzekļi grāmatu un periodisko izdevumu iegādei bibliotēkā ir jābūt 0,30 latu uz vienu iedzīvotāju. Visos novados finansējums pārsniedz MK noteikumos paredzēto summu. Salīdzinoši starp novadiem, lielāks finansējums 2012. gadā bija Rugāju novada bibliotēkām. (Skat. tabulu nr.15.)

Tab.nr.15. Finansējums krājumam uz vienu iedzīvotāju un lasītāju

<i>Novads</i>	<i>Iedzīvotāju skaits</i>	<i>Finansējums krājuma komplektēšanai</i>	<i>Lasītāju skaits</i>	<i>Finansējums uz vienu iedzīvotāju</i>	<i>Finansējums uz vienu lasītāju</i>
Baltinavas novads	1297	1321	370	1,02	3,57
Balvu novads	15062	12910	4449	0,86	2,90
Rugāju novads	2598	3472	740	1,34	4,69
Viļakas novads	6119	6045	1923	0,99	3,14
Kopā reģionā	25076	23748	7482	0,95	3,17

Balvu novada filiālbibliotēkās saimniecības un komunālo pakalpojumu izdevumus sedz katra pagasta pārvalde, bet grāmatu, periodikas, kancelejas izdevumus- Balvu Centrālā bibliotēka.

Tab. nr.16. Papildus piesaistītie līdzekļi, piedaloties dažādos projektu konkursos

<i>Bibliotēka</i>	<i>Finansējums (Ls)</i>	<i>Projekts</i>
Balvu centrālā bibliotēka	4986,-	KKF „Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”
Balvu centrālā bibliotēka	500,-	KKF Latgales kultūras programmas projekts „Latgolys folklorys vuokuma konkurss „Apleicīne 2”
Balvu centrālā bibliotēka	1000,-	KKF Latgales kultūras programmas projekts „Ceļojoša izstāde „Latgolys dviešes tulkam Mikeļam Bukšam 100”
Balvu centrālā bibliotēka	300,-	KKF projekts „Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana”
Balvu centrālā bibliotēka	325,-	KKF „KKF projekts „Tu raksti, es lasu”
Lazdukalna bibliotēka	610,-	„Inventāra iegāde Lazdukalna bibliotēkai pagasta iedzīvotājiem piedāvāto pakalpojumu attīstībai un pilnveidošanai” (LEADER)
Medņevas bibliotēka	605,-	„Aprīkojuma iegāde un brīvā laika dažādošana Medņevas bibliotēkā” (LEADER)

Tab.nr.17. KKF projekta ”Balvu reģiona publisko bibliotēku grāmatu iepirkums” grāmatu summas pa novadiem

<i>Novads</i>	<i>Summa</i>
Balvu novads	2589,56
Baltinavas novads	342,76
Rugāju novads	970.35
Viļakas novads	1083,78
Kopā	4986,45

Balvu reģiona bibliotēkas piedalījās 2012.gada vasaras un rudens makulatūras vākšanas akcijā „Bibliotēka man, es bibliotēkai”, ko publisko bibliotēku attīstības projekts „Trešais tēva dēls” rīkoja sadarbībā ar papīrfabriku „LĪGATNE”: Akcijā piedalījās Balvu centrālā bibliotēka, Rekavas bibliotēka, Bērzkaines pagasta bibliotēka, Lazdukalna bibliotēka, Tikaiņu bibliotēka, nododot pārstrādei norakstītās grāmatas un iedzīvotāju savākto papīru. Katra bibliotēka pretī saņēma dažāda veida papīru.

12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte

Bibliotēku tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēku funkcijām, pakalpojumiem

Balvu reģiona bibliotēkas par sevi atgādina, aicina un informē daudzveidīgi –

- Balvu reģiona bibliotēku mājas lapās www.bibliotekas.lv ;
- Latvijas Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv;
- Novadu mājaslapās:

www.balvi.lv

www.vilaka.lv

www.rugaji.lv

www.baltinava.lv;

- Balvu centrālās bibliotēkas mājas lapā www.balvurcb.lv;
- Latgaliešu kultūras portālā <http://lakuga.lv/>;
- Sociālajos portālos www.youtube.com , www.draugiem.lv ;
- Bibliotēku blogos, tviterī;
- Ziemeļlatgales laikrakstā „Vaduguns”;
- Novadu izdevumos:
 - Balvu Novada ziņas,
 - Kurmenīte (Rugāju novads),
 - Viļakas Novadā;
- Latgales laikrakstā „Vietējā”;
- Latgales reģionālajā televīzijā;
- Latgales Radejā;
- Latvijas Radio 3 Klasika;
- informatīvos semināros dažādām auditorijām gan bibliotēkas telpās, gan citās institūcijās;
- ekskursijās pa bibliotēku dažāda vecuma auditorijām grupās un individuāli;
- afišās bibliotēkās un publiskajos, kā arī iestāžu informācijas standos;
- skolās;
- ar informatīviem bukletiem;
- ar individuāliem ielūgumiem gan papīra, gan elektroniskā formātā.

Par saviem pakalpojumiem Balvu centrālā bibliotēka atgādina ar jaunizveidoto grāmatzīmi, bet Vīksnas pagasta bibliotēka - bibliotēkas vizītkarti. Tilžas pagasta bibliotēkā atsevišķas lasītāju grupas, piemēram, Bērnu žūrijas eksperti, uz pasākumu tiek aicinātas ar skaistiem ielūgumiem. Arī uz dažādām radošajām darbnīcām vairāk tiek uzrunāti personīgi, pa telefonu, kā arī izmantojot dažādus sociālos portālus, piemēram, draugiem.lv, kurā tiek nosūtīti uzaicinājumi. Bibliotēkas vadītāja Ilze pārliecinājusies, *„ka cilvēkus vairāk var ieinteresēt par notiekošo, ja tiek uzrunāti personīgi un uzaicināti”*. Rugāju novada bibliotēkas aktuālā informācija tiek atspoguļota uz informācijas dēļa un publicēta vietējā laikrakstā „Kurmenīte”. Martā avīzei tika sagatavots pārskats par bibliotēkas darbu 2011. gadā un aicinātas rokdarbnieces piedalīties gadskārtējā rokdarbu izstādē. Maijā „Kurmenītē” cildināja novada rokdarbnieces, kas ar saviem krāšņajiem darbiem priecēja izstādes apmeklētājus. Septembrī, uzsākot „Bērnu žūrijas” darbu, ar avīzes palīdzību uzrunāja bērnus un vecākus piedalīties lasīšanas veicināšanas konkursā. Decembrī „Kurmenītes” lasītājus iepazīstināja ar dzejoļu krājumu „Mīlestības spārni”. 2012. gada aprīlī tika apstiprināts Balvu centrālās bibliotēkas logo. To izstrādāja Daugavpils Universitātes Mūzikas un mākslas fakultātes Mākslas un dizaina katedras vadītājs mākslinieks Māris Čačka. Balvu centrālā bibliotēka aktīvi iesaistās arī pilsētas sabiedriskajās norisēs:

- Bibliotēkas kolektīvs piedalījās akcijā „Lielā talka”;

- Gatavojoties pilsētas svētkiem, piedalījās konkursā „Izgatavo lāča

figūru”, kur mūsu „Lāčplēse” ieguva 3. vietu

„Lāčplēse”

- Iesaistījās makulatūras vākšanas akcijā „Bibliotēka man, es bibliotēkai”, Latgales reģionā ieguva 2.vietu, savācot 3950 kg makulatūras.

Darbs ar pašvaldību un kopdarbība ar pašvaldības institūcijām

Katras bibliotēkas pirmais un svarīgākais sadarbības partneris ir sava novada pašvaldība un pagastu pārvalde. Visu četru novadu bibliotēkas atzīmē, ka darbs ar pašvaldībām un tās institūcijām vērtējams pozitīvi. Nākamie aktīvākie sadarbības partneri ir vietējās izglītības iestādes- pirmskolas iestādes, vispārizglītojošās skolas, interešu izglītības iestādes- mākslas un mūzikas skolas, jauniešu centri. Tās atzīmē, ka laba sadarbība izveidojusies ar kultūras darba un sporta dzīves organizatoriem. Rugāju novada bibliotēkai gads iesākas ar budžeta tāmes sagatavošanu un aizstāvēšanu domes sēdē. Bibliotēka piedalījās novada attīstības koncepcijas izstrādāšanā un piedalījās kultūras nodaļas attīstības plānošanā. Izstrādājot kultūras iestāžu sadarbības plānu, tika meklēta iespēja ietaupīt naudu un laiku, organizējot pasākumus. Gatavojoties sanāksmei „ES fondu plānošana 2014-2020”, tika sagatavota nepieciešamo līdzekļu tāme bibliotēkas kosmētiskajam remontam, grāmatu fonda atjaunošanai, datoru iegādei. u.c. ar bibliotēkas renovāciju saistītiem izdevumiem. Maijā tika sagatavots Pārskats par bibliotēkas darbu 2011. gadā „Rugāju novada domes publiskajam pārskatam”. Gatavojot SVID analīzi, tika izanalizētas bibliotēku galvenās problēmas un izvirzītas prioritātes, piemēram, telpu paplašināšana Lazdukalna un Rugāju bibliotēkās, datortehnikas iegāde novada bibliotēkās u.c.

Bibliotēku sadarbības tīkla raksturojums, partneri. Pārrobežu sadarbība

Tab.nr.18. Reģiona bibliotēku sadarbības partneri:

<i>Partneri</i>	<i>Sadarbības veids</i>
Latvijas Nacionālā bibliotēka	Grāmatu, periodisko izdevumu dāvinājumi; jaunākā informācija par bibliotēku darba norisēm, Latvijas lielāko bibliotēkas elektroniskais katalogs un analītiskas datu bāze, SBA pakalpojumu nodrošinājums.
LNB Mācību centrs	Apmācību kursi bibliotēku darbiniekiem.
LNB Bērnu literatūras centrs	Semināri, kursi, konsultācijas darbā ar bērniem.
LNB Bibliotēku Attīstības institūts	Profesionālā informācija, konsultācijas, semināri.
V/A Kultūras Informācijas	Apmācības.

sistēmas	
SIA „Tieto Latvia”	Programmas ALISE uzturēšana, apmācība, konsultācijas.
VKKF	Finansiāls atbalsts projektu konkursos.
Novadu domes un pagastu pārvaldes	Kopīgas darba stratēģijas veidošana novados - Informācijas apmaiņa par aktualitātē - Aktīva sadarbība un informācijas apmaiņa bibliotēku akreditācijas laikā - Finansiāls atbalsts bibliotēku uzturēšanai, darbaalgām, infrastruktūrai, aprīkojumam, grāmatu unperiodikas iegādei - Finansējums un atbalsts darbinieku kvalifikācijascelšanas pasākumiem, komandējumiem pieredzes apmaiņas braucieniem - Dalība ar līdzfinansējumu bibliotēku projektos
Reģiona kultūras un izglītības iestādes - skolas, bērnudārzi, kultūras nami, mākslas un mūzikas skolas, muzeji	Kopīgi organizētie pasākumi.
Latgales televīzija	TV sižeti par bibliotēkas darbību.
Latvijas pasts	Periodikas abonēšana
Sabiedriskās un nevalstiskās organizācijas	Kopīgi organizētie pasākumi.
LR Ārlietu ministrija un EK	ESIP apgādā ar jaunāko literatūru par ES, informatīviem materiāliem un bukletiem. Organizē ESIP koordinators apmācību
Zvaigzne ABC veikals Balvos, interneta veikals „Latvijas grāmata”, IK ”Virja”, IK ”Avots PR”	Jaunu grāmatu iegāde
Ziemeļlatgales laikraksts ”Vaduguns”, Latgales avīze”Vietējā”	Informācija par notikumiem Balvu reģiona bibliotēku darbības jomā

Daži veiksmīgākie sadarbības partneri, ko savos pārskatos min pagastu bibliotēkas. Bērzpils pagasta bibliotēkas sadarbības partneris ir novadpētnieks, latgaliešu biedrības pārstāvis, publikāciju autors „Tāvu zemes kalendarā”, „Olūtā” – Leonards Rakickis. Viļakas novada bibliotēkai tie ir Viļakas Novadpētniecības muzejs, Viļakas Sociālais aprūpes centrs, Susāju pagasta pārvalde, SIA „Kira”. Medņevas bibliotēkai laba sadarbība ar jauniešu centru „Saulesziens”, Invalidu sporta un rehabilitācijas klubu ”Medņeva”, Vides centru. Upītes bibliotēkai ir izveidojusies laba sadarbība ar Upītes kultūrvēstures muzeju un biedrību „Upītes jauniešu folkloras kopa”, Rekavas Jauniešu Iniciatīvu Centru „Zvaniņi”. Vecumu bibliotēkai laba sadarbība ar Lauku konsultācijas speciālisti. Viņa bibliotēkai ir dāvinājusi dažādas brošūras, kurās ir jaunākā informācija par lauku saimniekiem aktuāliem

tematiem. Rugāju novada bibliotēkai laba sadarbība izveidojusies ar Rugāju vidusskolu. Lielu atbalstu skola sniedza „Bērnu žūrijas” ekskursijas organizēšanā. Rugāju bibliotēka maijā tika nominēta kā Gada sadarbības partneris.

Sabiedrības, bibliotēku lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēku darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u.tml.)

Reģiona bibliotēkas savu lasītāju viedokli regulāri cenšas uzzināt individuālās sarunās. 2012. gadā vairākās bibliotēkās tika veikta anketēšana. Pārskata periodā no 1.marta līdz 13.aprīlim Balvu centrālajā bibliotēkā tika veikta aptauja **“Balvu centrālās bibliotēkas darba kvalitātes un pieejamības izpēte”**. Izteikt viedokli bija iespējams aizpildot papīra anketas (189) vai elektroniski (82) bibliotēkas mājas lapā. Pavisam saņēmām 271 anketu. Aptaujas rezultātus skat. Balvu centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2012. gadu. Arī Tilžas pagasta bibliotēkā 2012. gadā tika veikta apjomīga aptauja bērnu/jauniešu lasītāju grupai. Galvenais mērķis bija uzzināt bērnu/jauniešu viedokli par bibliotēkā notiekošajām aktivitātēm, par to, kādu literatūru, presi vēlētos lasīt un komentārus par bibliotēkas darbību kopumā. Novembrī tika apkopoti anketēšanas rezultāti. Ar tiem tuvāk var iepazīties Tilžas pagasta bibliotēkas pārskatā par darbu 2012. gadā. Lai izpētītu lasītāju intereses, arī Kupravas bibliotēkā tika izveidota aptauja „*Kad, kur, kā LASĀM?*” (tikai bibliotēkas lasītājiem) piedalījās 10 lasītāji no 9- 40 gadiem (atbildes skat. Kupravas bibliotēkas darba pārskatā). Lai izzinātu mazo apmeklētāju vēlmes, Medņevas bibliotēkā 2012. gadā tika veikta skolēnu aptauja par piedāvāto grāmatu klāstu. No 25 aptaujātajiem skolēniem 69% atzina, ka kopumā bibliotēkas piedāvātas grāmatas viņus apmierina. Tikai 31% respondentu izteica vēlēšanos vairāk jaunu grāmatu ar krāsainiem attēliem, grāmatas no multifikācijas filmiņām, pužļu grāmatas. Žiguru bibliotēkas vadītāja, lai noskaidrotu apmeklētāju viedokli un vēlmes par bibliotēkas darbību, regulāri piedāvā apmeklētājiem dažādas anketas un aptaujas. Bibliotēku nedēļā tika veikta bērnu aptauja. Pētījumā tika aptaujāti 20 bērni vecumā no 7-12 gadiem un 15 pusaudži no 13 – 18 gadiem. Anketā bija sagatavoti jautājumi par viņiem nepieciešamo informāciju un literatūru, avotu meklēšanu, pakalpojumiem, kā arī iegūtas atbildes uz jautājumu, kādiem mērķiem izmantots internets, vai tiek izmantotas bibliotēkas piedāvātas datubāzes. Anketā bija iekļauti arī jautājumi par to, kādā secībā plauktos ir sakārtotas grāmatas, kādām grāmatām dod priekšroku, kāpēc

nāk uz bibliotēku, ko skolnieks uzskata par vissvarīgāko bibliotēkā un kas bibliotēkā jāuzlabo vai jāievieš. Sīkāk anketēšanā iegūtos rezultātus skat. Žīguru pagasta darba pārskatā.

Informācijas resursus popularizējoši pasākumi (izstādes, tikšanās, tematiskie pasākumi u.tml.)

Nozīmīga bibliotekārā darba daļa ir informācijas resursu popularizēšana un lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšana. Par dažiem interesantākajiem pasākumu veidiem sīkāk:

➤ *Literatūras izstādes*

Balvu reģiona bibliotēkās 2012. gadā apmeklētājiem piedāvātas 995 izstādes. Visās bibliotēkās populāras ir izstādes veltītas rakstniekiem- jubilāriem, māksliniekiem, gadskārtu ieražu svētkiem, valsts svētkiem u.c. Baltinavas novada bibliotēkā tika ieviesta jauna tradīcija izstāžu veidošanā – tiek veidotas novada iedzīvotāju kopizstādes: piemēram, janvārī -Eņģeļu izstāde, februārī- izstāde „Laiks tējai”, un martā- 8. marta atklātņu izstāde u.c. Lai piesaistītu bibliotēkas apmeklētāju uzmanību izstādēm, tām tiek pievienotas citas darba formas, piemēram Žīguru bibliotēkā izstāde „Nebēdz no dzīves sapņos, jo pati dzīve ir visskaistākais sapnis, ja tikai protam dzīvot it kā sapnī”, kas veltīta rakstniekam Jānim Jaunsudrabiņam papildināta ar īsfilmas „Aija” noskatīšanos. Interesanta iespēja bija izstādes „Atdzīšos baisi. Tas, ka esmu klavierkoncertus spēlējis, nenozīmē, ka zinu, kā tos rakstīt...”-komponistam Zigmāram Liepiņam- 60” aplūkotājiem, kad varēja iepazīties ar komponista populārākajām dziesmām, noklausoties tās. Populāra darba forma Lazdulejas pagasta bibliotēkā ir izstāde - ieskats. Šīs izstādes tika uzliktas informēšanai par kādu svarīgu, aktuālu notikumu, piemēram, „Mēneša jubilāri”. Joprojām populāras bibliotēkā ir vienas grāmatas izstādes, piemēram, „Lai notiktu iespējama, atkal un atkal jāizmēģina neiespējama” (A. Beināre „Kaupo un Svētais Grāls ”); „Zemes zvaigžņu parāde” Dž. Hārdinga „Kristāli”).

➤ *Tematiskās izstādes*

Lai bibliotēkas būtu interesantas arvien vairāk apmeklētājiem, arī šogad populāras bija dažādas tematiskās izstādes. Balvu centrālā bibliotēkā izstāžu zāles apmeklētājiem piedāvāja:

- Izstādes - virtuālos ceļojumus fotogrāfijās. Fotogrāfe Dace Teilāne skatītāju vērtējumam piedāvāja izstādi „Mana Ēģipte”. Savukārt Kaspars Teilāns caur

fotoobjektīvu ļāva ieskatīties savās sajūtās, ko piedzīvojis Skotijā – „Skotija. Sajūtas. Svešums”;

- radošo izpausmju izstādes – Mākslas skolas kolektīva un Buravecu ģimenes radošo darbu izstādes;
- izstādes no iedzīvotāju kolekcijām. Aprīlī zālē bija skatāma Agneses Smirnovas kalendāru kolekcija, kurā bija skatāmi 200 kalendāri no 1913.- 2012.gadam;

A. Smirnovas kalendāru izstāde

- Daugavpils Universitātes Mūzikas un mākslu fakultātes Mākslas un dizaina katedras mākslas bakalaura studiju programmas „Māksla” un „Datordizains” 3.studiju gada studentu darbu izstādi „LOGS”.

Lazdukalna bibliotēkā vislielāko apmeklētāju atzinību izpelnījās vietējā lazdukalnieša Franča Zizlāna gleznu izstāde. Izstādē tika uzliktas 16 gleznas. Pēc tam šī izstāde aizceļoja pa novada bibliotēkām. Tā kā pats darbu autors ir kautrīgs un uz izstāžu atklāšanu neieradās, tad noslēgumā ar pateicību un laba vārdiem bibliotēku pārstāvji ciemojās pie paša gleznotāja mājās, un kā dāvanu saņēma gleznu no autora.

Franča Zizlāna gleznu izstāde bibliotēkā

Arvien vairāk mūsu bibliotēkās tiek izliktas rokdarbu izstādes, ko papildina arī meistardarbnīcas. Pavasarī Rugāju bibliotēkā bija skatāma novada rokdarbnieču

izstāde „Kamolā ietīti sapņi”. Izstāde, kas priecēja Lazdukalna bibliotēkas apmeklētājus, bija Ivetas Usenieces pārļojumu izstāde. Dažas no spilgtākajām un vairāk apmeklētajām izstādēm Tilžas pagasta bibliotēkā 2012. gadā:

Rēzeknes novada bērnu darbi

Benitas Deglavas cimdi un zeķes

Vectilžas pagasta bibliotēkā 2012. Gadā izlikta vairākas rokdarbu izstādes: S.Pundures „Dekoratīvās brošas”, „Domas kā pārles un valdziņi vijas, grozā vēl pietiek man krāsainas dzijas. Tiklīdz atpūtas brīdis ir klāt, laiks domu pārles pie pērlītēm krāt”, A Bombānes, S.Arules, D. Gļaudas, A.Juhmanes, A.Doļukas „Pērļu rotas”, I.Zelčas „Austās grīdsegas”, R.Juganes „Dekoratīvās šallītes”, „Seno eglīšu rotājumu izstāde”. Bērzkalknes pagasta bibliotēkā visvairāk apmeklētas bija iedzīvotāju rokdarbu izstādes. Izstādēm darbi tika vesti pat no citiem novadiem. Lielu interesi izraisīja Elitas Bukšas tamborētie lakati, kleitas un apmetņi, Skaidrītes Salenieces adījumi, Intas Korlašasdekupāžas darbi, Benitas Dubrovas pērlīšu darbi, Inetas Lazdiņas apgleznotās šalles, lakati, kaklasaites, Līgas Šļakotas mākslas darbi. Arī Viļakas novada bibliotēkā bija skatāmas rokdarbnieču izstādes un notika vairākas meistardarbnīcas. Martā izstāžu zālē bija skatāma Balvu novada Bērzpils pagasta rokdarbnieču pērļu rotu izstāde “Pērļošana – dzīvošana”. Kādā decembra pēcpusdienā Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē pulcējās interesenti, lai meistares Inas Rēdmanes vadībā apgūtu Adventa vainagu darināšanas pamatiemaņas un meistarei vien zināmus noslēpumus.

Skujetnieku bibliotēkā gandrīz katru gadu rudenī mājsaimnieču meistardarbu izstāde „Vasara manā burciņā”, tā norit ar visu degustēšanu-ļoti jautrā un mājīgā atmosfērā, kad saimnieces dalās ar savām receptēm. Populāras pagastu bibliotēkā ir izstādes no vietējo iedzīvotāju privātkolekcijām, Tilžas bibliotēkā tādas bija Mārītes Loginas eņģeļu kolekcija un Ineses Daukstes vardītes.

No privātkolekcijām

Tikaiņu bibliotēkas apmeklētājus priecēja vietējās vetārstes Ārijas Freimanis sakrāto mīksto mantiņu – gotiņu kolekcija, kas patika gan lieliem, gan maziem.

➤ ***Jauno grāmatu dienas***

Balvu centrālā bibliotēka reizi mēnesī saviem lasītājiem piedāvā jauno grāmatu dienas, kur ir iespēja iepazīties ar visiem jaunieguvumiem, un izņemt tos lasīšanai. Uz jaunākajām un pieprasītākajām grāmatām ir iespēja pieteikties rindā. Pagastu bibliotēkas, saņemot jaunākās grāmatas, ar tām iepazīstina interesējošās mērķgrupas.

➤ ***Literatūras apskati***

Balvu centrālajā bibliotēkā vairākām ģimnāzijas audzēkņu klasēm nolasīti jaunākās dzejas apskati. Apskats tika veidots kā TV raidījums „Viens nav dzejnieks...” ar informatīvu ievaddaļu, ko vada bibliotēkas darbinieks. Raidījuma otrā daļā skolēni dalījās grupās un veidoja reklāmas sižetus par kādu no dzejas krājumiem, ko pēc tam prezentēja pārējiem.

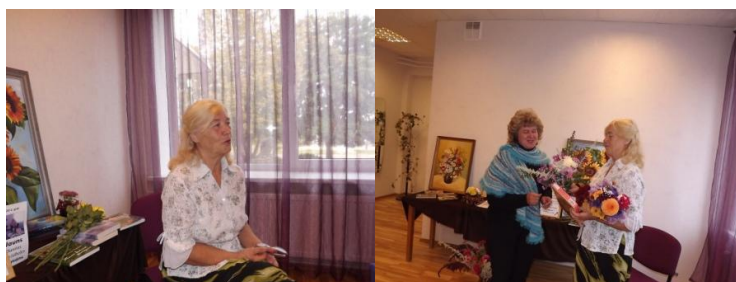
➤ ***Grāmatu atvēršanas svētki un prezentācijas***

Viļakas novada bibliotēkā 19. martā, Jāzepa dienā, pulcējās psalmu dziedātājas un dziedājumu autores no Viļakas, Rekovas, Upītes, Salnavas, Žīguriem un Murmastienes, lai piedalītos krājuma “Psalmu dziedāšana Latgalē”, kas sastāv no grāmatas, audioierakstiem un DVD, atvēršanas svētkos.

„Psalmu” atvēršanas svētkos

26. septembrī Viļakas novada bibliotēkā rakstniece Santa Mežābele atvēra un lasītājus pārsteidza ar savas grāmatas “Uz priekšu, meitenes!” tulkojumu krievu valodā un jaunas grāmatas „Жила весёлая женщина” iznākšanu.

Santas Mežābeles grāmatas atvēršanas svētki

Novembrī Rugāju bibliotēkā notika dzejas krājuma „Mīlestības spārnos”. prezentācija. Grāmatā publicēti desmit autoru dzejoļi par skaistāko dzīves balvu – mīlestību. Viņu vidū ir arī vietējās iedzīvotājas Ivetas Uršulskas dzejoļi.

➤ ***Tikšanās ar literātiem un citiem interesantiem cilvēkiem***

Bērzpils pagasta bibliotēkā, sadarbībā ar novadpētnieku L. Rakicki un Saieta nama vadītāju, notika sirsnīga tikšanās ar Viļakas literātiem – Vili Bukšu, Ruttu Jeromāni un Santu Mežābeli. Bija izlikta ciemiņu darbu izstāde. Ciemiņi lasīja dzeju un stāstīja par sevi, dalījās pārdomās par dažādiem jautājumiem, apskatīja pārlošanas pulciņa dalībnieču darbu izstādi, gleznotājas E. Madernieces gleznas un audēju darbošanos Saieta namā. Visi kopīgi apmeklēja arī skaisto Bērzu Romas katoļu baznīcu, kur ciemiņus laipni sagaidīja draudzes prāvests Oļģerts Misjūns. Šajā gadā bibliotēkā tika organizētas tikšanās gan ar vietējiem un pārnovadu literātiem, gan ar citiem interesantiem cilvēkiem. Zvaigznes dienādzeju lasīja, muzicēja un savas dziesmas dziedāja dzejniece un audēja Dženija Berķe. Savu jaunāko dzeju lasīja literāte Rutta Jeromāne, literāti Ilze Keiša, Valerijans Rundzāns un Staņislavs Kokorevičs.

Tikšanās Bērzpils pagasta bibliotēkā

Tilžas pagasta bibliotēkā, labas sadarbības rezultātā kopīgi ar Tilžas baptistu draudzi, vienu reizi mēnesī notika dažādu konfesiju sieviešu kristiešu tikšanās. Šajās tikšanās reizēs tika runāts par reliģiskiem, psiholoģiskiem jautājumiem. Lektore Maureen Gail Blackmon. Tikšanās notika no janvāra līdz maijam. Vecumu bibliotēkā septembrī uz tikšanos ar bibliotēkas lasītājiem bija uzaicinātas dzejnieces Rutta Jeromāne un Dženija Berķe. Dzejnieces savos stāstījumos ieskicēja dzīves svarīgākos notikumus, atklāja iedvesmas avotus, pirmo dzejoļu tapšanas laiku, savus pārdzīvojumus. Pamīšus stāstījumam izjusti skanēja dzeja, kura klātesošos priecēja ar emocionālo vēstījumu un tēlaino valodu.

Dženija Berķe un Rutta Jeromāne

Balvu centrālajā bibliotēkā 2012. gadā notika vairākas tikšanās:

- ar latgaliešu dzejnieku un rakstnieku Valentīnu Lukaševiču;
- ar rakstnieku Jāni Lejiņu un režisori Virdžīniju Lejiņu;
- ar dzejnieci Annu Rancāni;
- ar rakstnieci Ingu Ābeli un Andru Manfeldi.

Tikšanās ar Andru Manfeldi

➤ *Grāmatu svētki*

Balvu centrālā bibliotēka, turpinot sadarbību ar apgādu Zvaigzne ABC, jau otro gadu organizēja Grāmatu svētku Balvos. Svētkos viesojās autori - Inguna Bauere, Evija Gulbe, Ilona Balode un Ūdrītis, Ruta Skrebele, Māris Rungulis, Laura Dreize, Iveta Galēja, Gunta Treimane. Notika 2 informatīvi semināri: 1) fizikas, ķīmijas, matemātikas skolotājiem, bibliotekāriem, mācību pārziņiem un direktoriem par Zvaigzne ABC izdotajiem interaktīvajiem mācību materiāliem, 2) pirmsskolas pedagogiem, vecākiem - "Raibās rotaļnodarbības. Nodarbību skolēnu grupai vadīja „Dullais zinātnieks”, pētot dažādas fizikas un ķīmijas likumsakarības. Paralēli notika arī orientēšanās un erudīcijas sacensības „Kā Nezinītis gudrību meklēja”. Dalībniekiem orientēšanās teritorija bija pilsētas robežās ar startu/finišu pie Balvu centrālās bibliotēkas. Katram dalībniekam tika izsniegta pasaka „Kā Nezinītis gudrību meklēja”, kuru lasot, varēja atšifrēt kontrolpunktus, kur jāatzīmējas. Svētku atklāšanā un pasākumos piedalījās apgāda Zvaigzne ABC valdes priekšsēdētāja Vija Kilbloka.

Svētku atklāšana Zvaigzne ABC grāmatnīcā

Žurkulēnu Koko un Riko māmiņa
Evija Gulbe

„Grāmatu svētku” autori Māris Rungulis un Iveta Galēja viesojās Briežuciemapagastā- gan skolā, gan bibliotēkā, kur tikās ar savu grāmatu lasītājiem.

➤ ***Informācijas dienas un derīgo padomu stundas***

Bērzpils pagasta bibliotēkā 2012. gadā bija noorganizēta **informācijas diena** datorlietotājiem „Esi zinošs un drošs internetā”, kuras ietvaros bija uzlikta literatūras un materiālu izstāde, nolasīts apskats un pārrunāti datorlietotājus interesējoši jautājumi, pastāstīts par datubāzēm u.c. Pasākums bija veltīts Drošāka interneta dienai. Arī citās bibliotēkās tika organizētas derīgo padomu stundas, kurās apmeklētājiem tika piedāvātas konsultācijas darbā ar datoru – ibanka, dažādu maksājumu veikšana.

➤ ***Aktivitātes interneta lietotājiem – interneta ceļveži***

Balvu centrālās bibliotēkas interneta punkta vadītāja saviem apmeklētājiem izveidoja un piedāvāja deviņus ceļvežus.

➤ ***Bibliotēku nedēļas pasākumi***

Jau trešo gadu Balvu centrālā bibliotēka Bibliotēku nedēļas ietvaros organizē Bibliotēkas nakti „Nesēdi tumsā 3”. 2012. gadā tā bija „Zvaigžņu nakts bibliotēkā”. Lieli un mazi, māmiņas un tēti varēja darboties dažādās radošās darbnīcās – leļļu meistarošanas, mazo mākslinieku, kalendāru izgatavošanas, floristikas, ģitārspēles, zvaigžņu gatavošanas darbnīcās. Varēja pārbaudīt sevi minot krustvārdu mīklas bērniem vai pieaugušajiem, un ņemot zvaigznes. Atpūtas brīdī piedāvājām klausīties pasakas un skatīties vēsturiskas Zvaigznes – mēmajā kino. Bija arī tradicionālā orientēšanās sacensības.

➤ ***Tematiskas pēcpusdienas***

Dzejas pēcpusdiena Skujetnieku bibliotēkā, „Zālīte truša dvēsele”-Mārtiņa Freimaņa 30.dzimšanas dienai veltīta. Mazliet skumja, mazliet nostalgiska, bet arī jautra un dzīvespriecīga kopā pabūšana visiem, kam patīk Freimaņa dzeja un mūzika. Kopā ar jauniešiem un arī pieaugušajiem lasītājiem bija Eglaines pamatskolas skolotāja Aija Ikstena, kura spēlēja un dziedāja M. Freimaņa dziesmas. Turpat Skujetniekos tika organizēta informatīvā pēcpusdiena „Augšup pa lejupslidošām kāpnēm” Starptautiskajai dienai cīņai pret narkotikām veltīta pēcpusdiena pieaugušajiem kopā ar skolēniem. Tika skatītas filmas par narkomānijas postu un kopīgi pārrunāta šī problēma, kura gan vietējai jaunatnei vēl liekas pasveša.

11. septembrī Viļakas novada bibliotēkā pulcējās literātu biedrības “Viļakas Pegazs” draugi un domubiedri, lai ikgadējā tikšanās reizē runātu par jaunradi, dzīvi un nākotni.

Pasākumu atklājot, bibliotēkas vadītāja Vija Circāne novēlēja būt tik pat rosīgiem, jautriem un idejām bagātiem kā līdz šim. Ikviens mīļi aicināts bibliotēkas jaunajās telpās īstenot kādu radošu ieceri un līdzcilvēkiem dāvēt pozitīvas emocijas.

➤ ***Citi bibliotēku un literatūru popularizējoši pasākumi***

Balvu centrālā bibliotēka piedalījās akcijā „Pasaule t@vā bibliotēkā – UNESCO Pasaules mantojuma izzināšana”. Tika organizētas dažādas aktivitātes:

- Informatīva izstāde par bibliotēkas izvēlētajiem UNESCO mantojuma objektiem - Stounhedža (Lielbritānija), Šartras katedrāle (Francija), tēraudlietuve Felklingenē (Vācija)
- Izstāde „Ceļojums laikā” – koferi, ceļasomas, čemodāni ar vēstures piegaršu, Borisa Fedulova sienas pulksteņu privātkolekcijas eksponāti;
- Zīmējumu konkurss „Pasaules ceļi, pasaules brīnumi mūs neved prom, tie ved mūs mājās” 1.-4.klasei;
- Viktorīna „Cik daudz tu zini par pasaules brīnumiem...?” 5.-6.klasei;
- Eseju konkurss „Apstājies, lai ieraudzītu!” 7.-9.klasei;
- Erudīcijas spēle „Pasaules brīnumi” 10.-11.klasei;
- Tikšanās ar Latvijas Jūras akadēmijas studentiem un mācību spēkiem par studijām, darbu un dzīvi uz jūras un ar jūru sirdī;
- Aktivitāte „Ceļš zem kājām” – tikšanās ar Agri Bobrovu, lai runātu un diskutētu par iespējām un pieredzi redzēt pasauli studentu apmaiņas programmās, iespējām un pieredzi ceļot uz ārzemēm stopējot.

Upītes bibliotēkā visi interesenti tika aicināti piedalīties „Vuru, vuru putrini, pīci mylti katlinie...” 2012.gada visu gadu vācam receptes, katru mēnesi sava tēma- janvāris-salāti, kad apmeklētāji iesniedza savas mīļākās receptes, vai garšīgākās, vai jau mantoto gadu gadiem, vai tai brīdī garšīgāko. Nesa uz bibliotēku, vai sūtīja pa e-pastu. Un 2013.gadā bibliotēkāres uzdevums apkopot visas atnestās receptes un izveidot Upītes bibliotēkas apmeklētāju recepšu grāmatu, kuru varēs izmantot visi apmeklētāji.

Tilžas pagasta bibliotēkā jūnijā tika organizēta Veselības diena. Tās ietvaros reklamēja Šveices kompānijas VIVASAN produktus + degustācija.

Vairākas aktivitātes tika organizētas Tikaiņu bibliotēkas apmeklētājiem. Aprīlī Lielās talkas ietvaros notika apkārtnes sakopšanas talka, kurā šogad piedalījās jau 15 talkotāji. Jūlijā pie bibliotēkas uzņēmām novada pašdarbniekus ar kārtējo novada svētku ieskaņas koncertu. Novembrī uz ikgadējo psalmu dziedāšanu pulcējās sievas no tuvākās apkārtnes, lai aizlūgtu par mirušajiem. Psalmu dziedāšana jau kļuvusi par tradīciju.

13. Veiksmes stāsti.

Bērzpils pagasta bibliotēka

Bibliotēkas vadītājas Annas Griestiņas stāsts "2012. gadā jau otro gadu piedalījos folkloras vākuma konkursā „Apleicīne2”. Iesniedzu darbu „Bērzpilī i Bērzpiļs apleicīnē dzērdeiti i pīraksteiti teicīņi, parunys i sokamvōrdi”. Pamatā pierakstīts materiāls bija jau 2007.- 2010. gadā, bet 2012. gadā saņēmos, lai pierakstīto sakārtotu tematiski. Esmu Bērzpils pagastā dzimusi, mācījusies, visu mūžu esmu šeit dzīvojusi un strādājusi, tāpēc man sava dzimtā puse ir pazīstama un tuva. Šo īso folkloru, teicienus pierakstīju galvenokārt savas ģimenes lokā, no kaimiņiem un bibliotēkas apmeklētājiem. Daudz esmu pierakstījusi, bet ikdienā aizvien vēl konstatēju faktu, kā šī folklorā nekad nav pilnībā pierakstāma. Tā ir neizsmeļama, jo dzirdu aizvien jaunus un jaunus, kaut arī ļoti pazīstamus un jau dzirdētus teicienus. Noslēguma pasākums Balvu novada muzejā bija emocionāls, interesants. Patīkami apzināties, ka entuziasti, sava novada garīgo vērtību apzinātāji, pierakstītāji tiek arī pagodināti un celti saulītē”.

Krišjāņu pagasta bibliotēka

Sanitas Sineles stāsts "Mans 2012. gada veiksmes stāsts saistās ar mūsu pagasta visvecāko iedzīvotāju Natāliju Zdanoviču (96). Lai arī viņa ir cienījamā vecumā, Natālija ir aktīva pensionāre, kura apmeklē kultūras pasākumus, bibliotēku, piedalās radošajās darbnīcās. Tagad ir ļoti aktuāli veidot savas dzimtas koku. Arī Natālija

vēlējās tādu izveidot, tikai viņai vajadzēja palīdzēt rakstīt un arī internetā sameklēt informāciju par radiem, ar kuriem Natālija sen nebija tikusies. Tāpēc es sazinājos ar viņas radiem, kuriem devu ziņu, ka Natālija veido dzimtas koku un vēlas informāciju. Liels bija pensionāres pārsteigums, kad vasarā viņu apciemoja radi, kuri nebija satikti jau ilgu gadu. Pēc viņu apciemojuma Natālija nāca uz bibliotēku ar pateicības vārdiem, viņas prieks bija neizsakāms. Vēl tagad pensionāre atceras radu apciemojumu un ap sirdi ir siltāk gan viņai, gan man, jo labu un siltu vārdu nekad nav par daudz”.

Natālija piedalās radošajā darbnīcā „Kļavu lapu brīnumi”

Vīksnas pagasta bibliotēka

Bibliotēkas vadītājai Mārai Melnei savs stāsts – „Septembra sākumā uz Vīksnas bibliotēku atbrauca viesņā no Rīgas – 20.gs. pirmajā pusē Vīksnas pagastā dzīvojušā Eduarda Kalbasa, tiem laikiem turīga cilvēka, uzņēmēja mazmeita. Ļoti gribēja atrast vietu, kur bijusi māja un izbērt tur pašas atvesto svēto zemi no Jeruzalemes. Māja bijusi iepretim Vīksnas pareizticīgo baznīcai, vectēvs izīrējis telpas pagasta valdei, telegrāfam. Bibliotēkas novadpētniecības fondā jau laiku atradās fotogrāfija, kur redzamas mājas, kādu pašlaik nav un likās pat neticami, ka tādas te varētu būt bijušas. Nu šai mīklai radās atrisinājums. Mājas pamatus veiksmīgi atradām, vēlāk uzklaustīju dažas vietējo iedzīvotāju īsas liecības, ka tā ir bijis. Digitālās bibliotēkas Periodikas datu bāzē atradu divus rakstīņus saistībā ar Eduardu Kalbasu: <http://www.periodika.lv/#searchResults:simpleQuery=Eduards%20Kalbass> Pēc brauciena Līlijas kundze atsūtīja bibliotēkai e-pasta vēstuli:

„Cien. Māra Melnes kundze! Ar vislielāko sirds siltumu pateicamies par augstākā līmeņa apkalpošanu un operatīvi - profesionālu darbu, sniedzot un sagādājot nepieciešamo informāciju. Lai veiksmē neatstāj Jūs visās dzīves jomās! Ar pateicību - klientes, lasītājas un bibliotēkas fondu izmantotājas L.M. , A.A.” Pielikumā bija pievienota arī kopija no grāmatas "Pagastu apraksti" par vectēva īpašumu. Paldies Lilijas kundzei par to!”.

Lazdukalna bibliotēka

Bibliotēkas vadītāja Līgita Kalnēja stāsta: „Mans veiksmes stāsts ir par to, ka es šogad kļuvi par LNB Atbalsta biedrības balvas „Pagasta bibliotekārs – gaismas nesējs” nesēju Latgales reģionā. Pateicoties līdzcilvēku ieteikumiem es tiku pieteikta šai nominācijai. Ziņa par balvas iegūšanu nāca negaidot, jo nezināju, ka esmu izvirzīta šai nominācijai. Bija patīess prieks un gandarījums, ka apkārtējie cilvēki ir atzinīgi novērtējuši manu darbu bibliotēkā. Iegūtās balvas un mēdiju uzmanība pēc balvas saņemšanas, lika saprast, ka tā ir ne tikai balva, bet arī papildus atbildība savu lasītāju priekšā. „Patīkami, ka Lazdukalnā ir izveidojusies maza, bet pievilcīga gaismas pils, kurā patvērumu var rast dažādu paaudžu pārstāvji, un viņus sagaida zinoša, labsirdīga, aktīva, moža bibliotekāre, kas palīdz saviem lasītājiem piepildīt lielus un mazus sapņus” šie vārdi no ieteikuma nominācijai, palīdz man arī tagad darot ikdienas darbu rast spēku un enerģiju jaunām idejām un risinājumiem”.

Latvijas bibliotekāru 15. konferencē

*Pārskatu sagatavoja Anita Zača,
Balvu centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja*